

ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2009. - 31.12.2009. године

Бања Лука, март 2010. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	4
2.	ПРАВНИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	5
2.1.	Закон о концесијама.....	5
2.2.	Подзаконска акта.....	6
2.3.	Концесије у одредбама других секторских закона.....	7
3.	ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	8
3.1.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА.....	9
3.1.1.	Рјешења Комисије.....	9
3.1.2.	Контрола рада концесионара.....	12
3.1.3.	Преглед актуелних проблема који оптерећавају реализацију закључених Уговора (МХЕ) Прилог 1-Извјештаја.....	16
3.2.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ МИНЕРАЛНО-СИРОВИНСКОГ КОМПЛЕКСА.....	16
3.2.1.	Рјешења Комисије.....	16
3.2.2.	Контрола рада концесионара.....	22
3.2.3.	Неки актуелни проблеми који су присутни код реализације концесионих Уговора.....	24
3.3.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ПУТЕВА.....	25
3.3.1.	Рјешења Комисије.....	25
3.3.2.	Кратак преглед активности представника Комисије на реализацији Уговора о концесији за изградњу мреже аутопутева у Републици Српској.....	26
3.4.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ТУРИЗМА.....	28
3.4.1.	Рјешења Комисије.....	28
3.5.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА.....	29
3.5.1.	Рјешења Комисије.....	29
3.5.2.	Контрола рада концесионара.....	32
3.5.3.	Преглед актуелних проблема који оптерећавају реализацију закључених Уговора....	34

4.	КОНЦЕСИОНА НАКНАДА.....	35
5.	БУЏЕТ	35
5.1.	Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске.....	35
5.1.1.	Стална имовина Комисије за концесије.....	36
5.2.	Плате и накнаде трошкова запослених.....	36
5.2.1.	Структура плата и накнада.....	36
5.2.2.	Трошкови материјала и услуга.....	37
5.2.3.	Годишњи Извјештај о извршењу буџета.....	37
6.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	38
6.1.	Сарадња са домаћим тијелима и институцијама у БиХ-значајнији послови, задаци и активности Комисије за концесије Републике Српске.....	38
6.2.	Сарадња са међународним институцијама и организацијама.....	39
7.	ПЛАН РАДА КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2010. ГОДИНИ.....	40
8.	ЗАКЉУЧАК.....	41

1. УВОД

Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске (у даљем тексту Комисија), подноси се на основу одредбе члана 18. Закона о концесијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09), којим је прописано да Комисија подноси Извјештај о свом раду у претходној фискалној години Влади Републике Српске, најкасније до 30. априла текуће године.

У складу са чланом 15. Закона о концесијама Републике Српске, Комисија припрема годишњи финансијски извјештај и укључује га у Извјештај о раду у претходној фискалној години.

Влада Републике Српске након разматрања, Извјештај доставља Народној скупштини Републике Српске у року од 30 дана од дана пријема Извјештаја, ради усвајања и објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Према одредбама Закона о концесијама, Извјештај о раду Комисије садржи податке о поднесеним захтјевима, односно захтјевима за ревизију, рјешења Комисије и број, врсту и одговоре на упите које је Комисија разматрала. Извјештај садржи и све друге информације које у вези са радом Комисије затражи Влада Републике Српске.

Извјештај о раду Комисије обухвата период јануар – децембар 2009. године и има за циљ да информише Народну скупштину Републике Српске, али и јавност, о раду Комисије и досадашњим активностима на провођењу законских и подзаконских прописа из области концесионе дјелатности.

Рад Комисије заснива се на одредбама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 25/02, 91/06 и 92/09), подзаконских аката на које је сагласност дала Влада Републике Српске и Документа о политици додјеле концесије („Службени гласник Републике Српске“ број 31/06). У Документу о политици додјеле концесија дефинисани су приоритетни циљеви, којих се Комисија у свом раду придржава. Један од основних циљева је оживљавање привредних активности путем улагања домаћег и страног капитала, што све скупа треба да оствари повољније економске ефекте по Републику Српску и запошљавање радне снаге.

Рад Комисије у 2009. години обиљежен је бројним активностима како на разматрању захтјева за давање сагласности за вођење преговора и захтјева за давање сагласности за закључење Уговора, тако и активностима на изради Измјена и допуна Закона о концесијама и подзаконских аката којима су појашњени и конкретније дефинисани концесиони односи. Поред тога, Комисија је у складу са Законом о концесијама вршила провјеру и надзор рада концесионара и контролу реализације закључених Уговора о концесији.

2. ПРАВНИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

2.1. Закон о концесијама

Законом о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број 25/02, 91/06 и 92/09) уређују се предмет, начин и услови под којима се могу додјељивати концесије у Републици Српској, надлежност за додјелу концесија, оснивање Комисије, поступак јавног позива, поступак подношења самоиницијативне понуде на основама искључивих и ексклузивних права понуђача, садржај уговора о концесији, престанак уговора о концесији, права и обавезе концесионара, рјешавање спорова и друга питања од значаја за додјелу концесија на територији Републике Српске.

Закон о концесијама се примјењује на сва правна лица основана у складу са законима Републике Српске, која су у власништву домаћег и/или страног правног лица, коме се додјељује концесија и које закључује уговор о концесији.

Рјешењем Владе Републике Српске, број: 04/1-012-2-439/09 од 13.03.2009. године, именована је радна група од стране Владе Републике Српске, у којој је, поред осталих чланова био и представник Комисије, а која је имала за задатак да сагледа досадашње искуство у примјени Закона о концесијама, те да изради измјене и допуне закона. Кључне измјене и допуне Закона о концесијама, односиле су се, између осталог и на искуства Комисије у практичној примјени Закона.

Радна група, у којој су били представници Министарства индустрије, енергетике и рударства, Министарства финансија, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства трговине и туризма, Министарства саобраћаја и веза, Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу и Комисије за концесије Републике Српске, сачинила је Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о концесијама у коме су обједињене потребне измјене и допуне, према процјени ресорних министарстава и Комисије.

Доношењем овог закона створили су се услови за бржу реализацију већ закључених концесионих уговора, поштрили су се и прецизирали услови за утврђивање јавног интереса за изградњу значајних енергетских објеката и др, утврђена је обавеза објављивања критерија за избор стратешког партнера, кога врши Влада, уз сагласност Народне скупштине. Дефинисањем законске процедуре за избор стратешког партнера, обезбјеђена је пуна транспарентност поступка избора.

Уз активно учешће Комисије, радна група је припремила Измјене и допуне Закона о концесијама, а на 33. сједници Народне Скупштине, одржаној 11. 09. 2009. године, усвојен је Закон о измјенама и допунама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 92/09).

2.2. Подзаконска акта

У складу са члановима 14. и 21. Закона о концесијама, Комисија је уз сагласност Владе Републике Српске донијела сљедећа подзаконска акта:

- Пословник о раду Комисије за концесије Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 77/04);
- Упутство за процјену постојања јавног интереса ("Службени гласник Републике Српске", број: 103/05);
- Правилник о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде ("Службени гласник Републике Српске", број: 45/07, 63/07 и 101/07);
- Правилник о преносу уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09).

Током 2009. године, Комисија је радила на доношењу Правилника о преносу уговора о концесији и преносу власничких права концесионара. Комисија се руководила потребом да се подзаконским актом уреди ова област, како би се обезбједио равноправан третман свих подносилаца захтјева за промјеном носиоца уговора о концесији и власничких права концесионара.

Правни основ за доношење Правилника о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара, садржан је у члану 21. став 2. тачка 4., члану 28. став 5. и б. и члану 33. став 1. и 2. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09), којима је прописано да Комисија уз сагласност Владе Републике Српске доноси Правилник о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара.

Основни разлог за доношење подзаконског акта, Правилника о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара садржан је у намјерама да се област преноса уреди подзаконским актом, како би се избјегле могућности за недозвољене радње од стране појединих концесионара, које се односе на „трговину концесијама“.

У условима свјетске економске кризе, која се пренијела и на Републику Српску, један број концесионара у различитим секторима (енергетика, минерално-сировински сектор, пољопривреда), није био у могућности да обезбједи финансијска средства за реализацију инвестиција из уговора о концесији.

Правилник је донесен како би се појасниле законске одредбе везане за пренос уговора о концесији и промјену структуре власништва у концесионом предузећу, а што би концесионарима који су одрадили значајан дио концесионог пројекта омогућило одржавање пројекта укључењем релевантног инвеститора, као новог концесионара, уз одобрење концедента – Владе Републике Српске, ресорног министарства и уз сагласност Комисије.

Правилником о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара се уређује процедура давања одобрења и сагласности на пренос и закључење анекса уговора о концесији или одговарајућег новог правног акта о концесији између концедента и концесионара, у случају када концесионар има законски основ за остваривање тих права, те регулише промјена власничке структуре концесионара или промјена власника концесионара.

Влада Републике Српске је на 148. сједници одржаној 09.11.2009. године, дала сагласност на Правилник о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара.

2.3. Концесије у одредбама других секторских закона

Закон о концесијама донесен је 2002. године, након већине закона који регулишу коришћење природних богатстава, добара у општој употреби и обављање дјелатности од општег интереса. Одредбе Закона о концесијама дају солидну правну основу за реализацију концесија у пракси.

Комисија је анализирила законска и подзаконска акта према 24 (двадесетчетири тачке), које обухватају потенцијалне предмете концесије у складу са чланом 4. Закона о концесијама и Документом о политици додјеле концесија тј. законе којима се уређују правни режими у вези са економским коришћењем појединих природних богатстава, добара у општој употреби и обављања дјелатности од општег интереса за Републику Српску. Комисија је уочила да је један број закона дјелимично усклађен/неусклађен са постојећим Законом о концесијама.

Да би се овакво стање поправило, Комисија се у току 2009. године, активно укључила у припрему, израду и доношење сљедећих закона:

- Закон о бањама („Службени гласник Републике Српске“, број: 24/09);
- Закон о енергетици („Службени гласник Републике Српске“, број: 49/09);
- Закон о лову („Службени гласник Републике Српске“, број: 60/09);
- Закон о јавно-приватном партнерству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/09).

Циљ активности Комисије је био да се ускладе одредбе нових закона са Законом о концесијама, ради квалитетније примјене Закона о концесијама у наведеним областима, а што се посебно односи на Закон о јавно-приватном партнерству.

Примјена модела јавно-приватног партнерства у Републици Српској није законом била регулисана. У реализацији пројеката у великој мјери примјењивао се Закон о концесијама. Такође, досадашња примјена модела јавно-приватног партнерства у Републици Српској у већини случајева, посебно на нивоу јединица локалне самоуправе, одвијала се на основу властитих одлука органа локалне самоуправе (пројекти расвјете, спортско-рекреативни центри, здравствене услуге, итд). Тако, у неким случајевима, одлуке о пројектима јавно-приватног партнерства, ако нису резултат дугорочних развојних планова, могу проузроковати више штете него користи. Зато, да би се избјегле ове негативне посљедице, приступило се изради и доношењу Закона о јавно-приватном партнерству у Републици Српској, који предвиђа да се одлуке о пројектима јавно-приватног партнерства морају доносити са нивоа Републике Српске до нивоа локалних заједница, усклађене са дугорочним развојним плановима.

Из ових разлога, текст Нацрта Закона о јавно-приватном партнерству који је предложен требало је ускладити са Законом о концесијама. То се прије свега односило на тзв. концесијски БОТ модел (Build-Operate-Transfer, изгради-користи-предај), чији се уговорни облици могу сматрати облицима јавно-приватног партнерства.

Уколико постоји разлика између јавно-приватног партнерства и концесија, у моделу приступа, потребно је финансирање и реализацију оваквих пројеката, разграничити и прецизније дефинисати.

3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У досадашњем раду, Комисија је укупно одржала 248 сједница, од чега је у 2009. години, одржала 41 сједницу. Активности Комисије на сједницама су биле усмјерене на рјешавање захтјева за давање сагласности за вођење преговора између концедента и концесионара, на рјешавање захтјева за давање сагласности за закључење уговора о концесији, давање сагласности на студије економске оправданости, давање сагласности на пренос права у складу са уговором о концесији, као и рјешавање захтјева за давање мишљења, која су према Комисији, у складу са прописаним процедурама, упутила ресорна министарства, концесионари, друге институције, те правна и физичка лица.

У 2009. години од стране ресорних министарстава Владе Републике Српске и концесионара упућено је 119 захтјева и након њихове анализе и разматрања, Комисија је донијела укупно:

- 30 Рјешења о давању сагласности за вођење преговора са концесионарима,
- 32 Рјешења о давању сагласности за закључење Уговора са концесионарима,
- 6 Мишљења која су тражена од стране министарстава, правних и физичких лица,
- 2 Рјешења о сагласности на Студије економске оправданости,
- 2 Рјешења о давању сагласности на пренос права у складу са чланом 33. Закона о концесијама и уговором о концесијама,
- 3 Сагласности на Анексе Уговора о концесији,
- 2 Сагласности за измјену концепта хидропотенцијала
- 1 Рјешење за преиспитивање одлуке Комисије.

Преостали 41 захтјев за достављање разних информација, мишљења и др. упућен је Комисији од стране концесионара, локалних заједница, адвоката и других правних и физичких лица, на које је Комисија одговорила у току 2009. године.

На сједницама су поред захтјева за давање сагласности за вођење преговора и сагласности за закључење уговора о концесији, током 2009. године разматрани и усвајани сљедећи документи:

- Нацрт Правилника о поступку преноса уговора о концесији и преноса власничких права концесионара;
- Нацрт Закона о Измјенама и допунама Закона о концесијама;
- Извјештај о контроли рада концесионара из области изградње МХЕ;
- Извјештај о провјери и надзору рада концесионара из области минерално-сировинског комплекса;
- учешће на јавним расправама (7);
- извјештаји и анализе (50);
- разни дописи, информације и доставе тражених података (55);
- Извјештај о раду Комисије за 2008. годину.
- Одговори на тужбе (1)

Двадесетседам (27) непотпуних предмета као и три (3) неадекватне Студије економске оправданости у складу са чланом 8. Пословника о раду Комисије су враћене на допуну и дораду ресорним министарствима и концесионарима.

У складу са чланом 18. Закона о концесијама, ниједан захтјев за ревизију није упућен Комисији.

3.1. Захтјеви за додјелу концесија из области изградње и коришћења енергетских објеката

3.1.1. Рјешења Комисије

У току 2009. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 20 захтјева који се односе на додјелу концесија из области изградње енергетских објеката, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 3 Рјешења о сагласности за закључење Уговора о концесијама са концесионарима;
- 3 Рјешења о сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 3 Рјешења о враћању на допуну и дораду Студија економске оправданости;
- 2 Рјешења о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији;
- 2 Рјешења о измјени концепта кориштења хидропотенцијала ријека;
- 2 Рјешења о давању сагласности за закључење Анекса уговора о концесији.

Три предмета су у складу са прописаном законском процедуром, враћена ресорном министарству на допуну и дораду, а преостале захтјеве упућене од стране ресорног министарства, Комисија ће рјешавати у току 2010. године.

У табелама 1., 2., 3., 4., 5. 6. и 7., дат је преглед Уговора о концесији и Рјешења Комисије у 2009. години из области изградње и кориштења енергетских објеката.

Табела 1. - Преглед закључених Уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката

Ред. бр.	Концесионар	Назив Локације ХЕ	Снага МХЕ (у MW)	Датум закључења Уговора	Период трајања Уговора у (годинама)
1.	EFT ApS, Dampfaergevej 3, 1 st Floor DK/*2100 Copenhagen, Denmark	ХЕ УЛОГ на ријеци Неретви	35,6	20.11.2009.	30
2.	ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ д.о.о. Теслић	МХЕ СТУДЕНА на ријеци Суденој	0,13	31.12.2009.	30
3.	ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ д.о.о. Теслић	МХЕ ИЛОМСКА на ријеци Иломској	0,22	31.12.2009.	30

Табела 2. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији (ХЕ и МХЕ):

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	EFT ApS, Dampfaergevej 3, 1 st Floor DK/*2100 Copenhagen, Denmark	Изградња ХЕ УЛОГ, снаге 35,6 MW, на ријеци Неретви	Сагласност за закључење Уговора	18.11.2009.
2.	ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ д.о.о. Теслић	Изградња МХЕ СТУДЕНА, снаге 0,13 MW на ријеци Суденој	Сагласност за закључење Уговора	21.12.2009.
3.	ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ д.о.о. Теслић	Изградња МХЕ ИЛОМСКА, снаге 0,22 MW на ријеци Иломској	Сагласност за закључење Уговора	21.12.2009.

Табела 3. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора – ХЕ и МХЕ:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	EFT ApS Dampfaergevej 3, 1st Floor DK/2100 Copenhagen, Denmark	Изградња ХЕ УЛОГ, снаге 35,6 MW на ријеци Неретви	Сагласност за преговоре	08.07.2009.
2.	МАРВЕЛ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња ХЕС ГОРЊА НЕРЕТВА, снаге 17,63 MW на ријеци Неретви	Сагласност за преговоре	02.09.2009.
3.	SOL SpA, via Borgazzi 27, 20052 Monza, Italy	Изградња МХЕ ЖЕПА, снаге 2,775 MW на ријеци Жепи, општина Рогатица	Сагласност за преговоре	23.11.2009.

Табела 4. - Рјешења Комисије о враћању на допуну и дораду Студија економске оправданости:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	МХЕ РЗАВ д.о.о. Вишеград	Изградња МХЕ РЗАВ 1, снаге 1,235 MW, МХЕ РЗАВ 2, снаге 1,345 MW, МХЕ РЗАВ 3, снаге 0,807 MW, МХЕ РЗАВ 4, снаге 1,42 MW и МХЕ РЗАВ 5, снаге 0,807 MW на ријеци Рзав	Враћа се на допуну и дораду Студија економске оправданости	27.04.2009.
2.	ЕТА д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ ИСПОД КУШЛАТА, на ријеци Дрињачи	Враћа се на допуну и дораду Студија економске оправданости	15.06.2009.
3.	ЕУРОГРАФИКА д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ ШЕКОВИЋИ на ријеци Дрињачи	Враћа се на допуну и дораду Студија економске оправданости	23.11.2009.

Табела 5. - Рјешења Комисије за концесије о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ д.о.о. Теслић на ЕЛИНГ МАЛЕ ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ д.о.о. Теслић	Изградња МХЕ НОВАКОВИЋИ на ријеци Угар, МХЕ ГОВЗА на ријеци Говзи, МХЕ ЈЕЛЕЧ и МХЕ ПАЛЕЖ на ријеци Говзи	Сагласност о преносу права на концесију	20.05.2009.
2.	ENERGIE ZOTTER BAU Judenburg Austrija на ЕРС МАЛЕ ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ д.о.о. Лакташи	Изградња МХЕ на ријеци Сућески	Сагласност о преносу права на концесију	08.12.2009.

Напомена-појашњење за Рјешења Комисије под редним бројем 1-3: Рјешењем Комисије за давање сагласности на пренос права на концесију на основу члана 33. Закона о концесијама и уговора о концесијама, подразумјева се извршење обавезе концесионара да у року од 60 дана од дана закључења уговора о концесији региструје концесионо предузеће. Тако регистровано концесионо предузеће не може обављати другу дјелатност осим оне која је наведена у уговору о концесији.

Табела 6. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности на измјену концепта кориштења хидропотенцијала ријека

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ENERGIE ZOTTER BAU Judenburg Austrija на	Изградња МХЕ на ријеци Сућески (умјесто три предвиђа се изградња двије МХЕ)	Сагласност на измјену концепта кориштења хидропотенцијала ријеке Сућеске	08.06.2009.
2.	АБН д.о.о. Бијељина	Изградња МХЕ у општини Бијељина (умјесто двије предвиђа се изградња пет МХЕ)	Сагласност на измјену концепта кориштења вода ободног канала у Бијељини	3.11.2009.

Табела 7. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење Анекса Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ „БИСТРИЦА“ д.о.о. Фоча	Изградња МХЕ БИСТРИЦА Б-1, МХЕ БИСТРИЦА Б-2А и МХЕ БИСТРИЦА Б-3 на ријеци Бистрици	Сагласност за закључење Анекса Уговора	28.01.2009.
2.	ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ „БИСТРИЦА“ д.о.о. Фоча	Изградња МХЕ БИСТРИЦА Б-1, МХЕ БИСТРИЦА Б-2А и МХЕ БИСТРИЦА Б-3 на ријеци Бистрици	Сагласност за закључење Анекса Уговора	10.11.2009.

3.1.2. Контрола рада концесионара

Комисија је на 19. сједници одржаној дана 26. 06. 2009. године донијела одлуку да се изврши контрола реализације закључених уговора о концесијама за изградњу и коришћење малих хидроелектрана (МХЕ).

Провјера и надзор рада концесионара као и степен реализације уговора о концесији су обављени у складу са чланом 22. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске" број 25/02, 91/06 и 92/09), Закључцима Народне скупштине Републике Српске број: 01-892/09 од 02.06.2009. године и препорукама Владе Републике Српске, Министарства индустрије, енергетике и рударства.

Поменути Закључцима, Народна скупштина Републике Српске обавезала је Владу Републике Српске и Комисију, да најкасније у року од 30 дана, формирају интерресорну групу са задатком сагледавања проблема у реализацији концесионих уговора.

Према наведеним законским овлашћењима и задужењима, Комисија је у јулу мјесецу 2009. године извршила провјеру и надзор рада свих 107 закључених уговора о концесијама са 46 концесионих предузећа.

Провјера и надзор рада концесионара и степен реализације уговора о концесији су обављени у периоду од 08. 07. 2009. до 23. 07. 2009. године. На основу дописа-позива Комисије број: 01-310/09 од 02. 07. 2009. године, провјери се одазвало укупно 39 концесионих предузећа. У датом року, пет концесионих предузећа се није одазвало позиву Комисије за састанак и доставило тражене информације о степену реализације закључених уговора о концесији. То су сљедећа концесиона предузећа:

1. Чајевац компани д. о. о. Шипово;
2. 25 Новембар д. о. о. Челинац;
3. Страјко д. о. о. Требиње;
4. Електрокрајина а. д. Бања Лука;
5. Енергоневас д. о. о. Кнежево.

Код провјере и надзора рада напријед наведених концесионих предузећа, приликом припреме Извјештаја, Комисија је користила податке који су познати из претходних контролних периода и на основу истих је дала своје приједлоге.

Комисија није доставила допис-позив за сљедећа два концесиона предузећа, јер су ова предузећа у претходном периоду поднијела захтјев ресорном Министарству за споразумни раскид уговора о концесији или замјену додјелене локације:

1. Конструктор д. о. о. Фоча;
2. Хидромонт д. о. о. Источно Сарајево.

У току провјере и надзора рада концесионара, сачињени су и потписани Записници о провјери и надзору рада концесионара. Концесионари су доставили докуменатацију, која одражава постигнути степен активности на реализацији уговора о концесији (прибављене сагласности, дозволе, мишљења, пројектна документација, итд.).

Разговори са концесионарима су обухватили одговоре на сљедећа питања, претходно сачињена и достављена концесионарима од стране Комисије:

- степен реализације уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана (или више уговора);

- застоји у реализацији уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана, разлози за ове застоје;
- обезбјеђена средства за изградњу малих хидроелектрана и начин на који је ово ријешено;
- уколико није обезбјеђено финансирање изградње малих хидроелектрана, које активности су предузете да би се ово остварило;
- коначни статус уговора о концесији, будући да је већина рокова из уговора истекла.

Комисија је мишљења да је, у односу на протекли контролни период (мјесец август 2008. године), учињен напредак и помак у једном броју уговора о концесији, у погледу добијања одобрења за грађење, обезбјеђењу средства за изградњу и почетку грађевинских радова на терену.

Приликом провјере и надзора рада концесионара, који су закључили Уговоре за изградњу и коришћење МХЕ, Комисија је констатовала да већина Закључака Владе Републике Српске из претходног периода није реализована, што се директно одразило на ниво припремљене документације концесионара, па су тако остала отворена многа претходна питања, на која се што прије треба одговорити, па тек онда приступити разматрању статуса уговора. То се прије свега односи на сљедеће:

- У Националном парку Сутјеска нису дефинисани услови под којима се могу градити МХЕ. Тако нпр. концесионари са локацијама на Хрчавки, Сутјески и Јабушници нису дошли у прилику да раде Студију утицаја на околину, која би показала, да ли постоји негативан утицај, због којег градња јесте или није оправдана.
- Један број МХЕ слива Врбаса, посебно Врбање се не уклапа у постојећу водопривредну основу. Нова водопривредна основа је у изради, али је неизвјесно када ће она бити завршена. Даље фиктивно одржавање Уговора је беспредметно. У току провјере и надзора рада концесионара информисани смо да су поједини концесионари предали захтјеве Министарству за измјене концепта коришћења, који би на терену били реално изводљиви. Сматрамо, да би Министарство могло ући у велике проблеме прихватањем ових концепата, јер је у току израда нове водопривредне основе, која би све то могла поништити. Ако је нови концепт за Врбању изводљив, онда треба прогласити мораториј на постојеће уговоре до дефинисања нових услова и нових уговора.
- Концесионари истичу да су административни послови везани за добијање разних сагласности и дозвола неоправдано дуги. Посебно се истиче јако дуга процедура за добијање еко дозволе (1-1,5 година). Проблем представља споро рјешавање имовинско-правних односа на приватном земљишту, а понекад и на земљишту у својини Републике Српске. Овдје треба нагласити да се често у локалним заједницама, из необавјештености, траже мишљења Министарстава, што све значајно продужава вријеме рјешавања захтјева концесионара.
- Већ неколико година је присутан проблем са општином Фоча, која константно спрјечава концесионаре да добију урбанистичке сагласности, како би наставили започете активности.
- Концепт развоја туризма на подручју општине Шипово је у супротности са локацијама неких МХЕ на ријекама Пливи и Јању, па је потребно извршити анализу и оцјенити могућност даљне реализације уговора за изградњу МХЕ.
- За један број концесионара, према Закључку Владе Републике Српске, извршено је анексирање уговора о концесији, за дио водног и шумског земљишта.

Нови закон о шумама не уређује додјелу концесија на шуме и шумско земљиште, јер само предвиђа могућност додјеле у закуп шумског земљишта.

Законским и подзаконским актима све активности око припреме документације, изградње, коришћења и надзора рада малих хидроелектрана требале би се из локалне заједнице подићи на ниво Министарстава, како би се скратили рокови и повећала ефикасност реализације уговора.

Приликом израде Студија економске оправданости, Комисија је указала на потребу прецизног дефинисања прикључка на електро мрежу, што ће представљати велики проблем за већину МХЕ. Реализација уговора на подручју општина Фоча, Рудо, Калиновик и Гацко, због велике снаге МХЕ захтијева хитно рјешавање прикључка на електро мрежу изградњом новог 35 KV и 110 KV далековода. С друге стране, Правилник Електропривреде Републике Српске о прикључку МХЕ на дистрибутивну мрежу је према оцјенама стручњака, технички веома захтјеван и прилично скуп. Комисија сматра да овај проблем концесионари морају озбиљно да размотре и у студијама искажу реалну вриједност прикључка, а не као до сада паушалну вриједност прикључка, која ни изблиза не даје реално стање и трошкове. Како је предметни Правилник усвојен, намеће се питање учешћа Електропривреде у дијелу трошкова прикључења МХЕ на електро мрежу.

Активности на политици цијена електричне енергије из обновљивих извора су изостале. Анализирајући услове на тржишту и постојеће цијене, може се закључити да је већи број МХЕ на граници рентабилности.

Чланом 70. Закона о уређењу простора остављена је могућност издавања урбанистичких сагласности на урбаним и ванурбаним подручјима, на основу просторних планова или стручне комисије коју именује орган управе надлежан за послове урбанизма и која ће у сваком конкретном подручју цијенити оправданост, односно услове и могућности изградње објеката. Проблем је у томе што су поједине општине, па и Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију као разлог за неиздавање урбанистичких сагласности навели да објекти малих хидроелектрана нису уврштени у просторно-планску документацију. Општине оспоравају израду ове просторно-планске документације, због недостатка средстава.

Због ових разлога, један број захтјева концесионара још увијек се не рјешава. Све ово успорава и отежава наставак активности концесионара, које се односе на фазе израде пројектне документације и изградњу објеката малих хидроелектрана. У јануару 2010. године навршиле су се четири године од закључења већег броја уговора о концесијама и за очекивати је било да сви учесници у реализацији уговора поштују обавезу извршавања Одлука Владе Републике Српске у вези са приоритетном изградњом објеката малих хидроелектрана. Неиздавањем урбанистичких сагласности и чекањем концесионара на документацију, отвара се могућност покретања судских спорова од стране свих учесника у реализацији уговора, што је најмање пожељно за Републику Српску. У интересу политике концесија је и да се што скорије разријеши сукоб управљања природним богатствима, јавним добрима и дјелатностима од општег интереса између Владе Републике Српске и општина, на што је Комисија упозоравала у својим дописима.

Новелација слива ријеке Врбас и његових притока Врбање, Црне Ријеке, Угра, Јања и Пливе није урађена, па самим тиме и већи број концесионара на овим локацијама не може да добије урбанистичке сагласности.

Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства је инсистирало на изради и усвајању овог документа, на основу кога би се пројектовало даље управљање ријеком Врбас и издавале дозволе и сагласности за изградњу објеката малих хидроелектрана. У међувремену, у односу на пријератни документ новелације ријеке Врбас, десиле су се промјене које је вријеме само по себи наметнуло: изграђена су избјегличка насеља, путеви, електродистрибутивна мрежа, водозахвати за снабдјевање становништва питком водом, рибњаци и сл. Све ово само по себи утиче на нове околности, које се односе на управљање овим ријекама и изградњу енергетских објеката на њима.

Није урађена новелација ни за ријеке Дрину, Босну и Неретву, иако се то у случају изградње и коришћења малих хидроелектрана на овим ријекама не доводи у питање.

Закључак Владе Републике Српске, који се односи на дефинисање евентуалних локација у Националном парку Сутјеска, у коме је стављена на разматрање могућа изградња малих хидроелектрана, као и одређивање услова за њихову изградњу није проведен, што отежава реализацију уговора о концесијама.

Потребно је зато што хитније ући у даљу процедуру реализацију поменутих закључака, што ће помоћи концесионарима да се на овим локацијама дефинише изградња или да се од ње коначно одустане.

Усвајање Просторног плана Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 86/07) је значајно отежало реализацију закључених уговора о концесијама, будући да је на основама плана спорно више од 80 локација за мале хидроелектране, које нису уврштене у документ. Локације за ове мале хидроелектране се налазе унутар националних паркова, паркова природе или заштићених подручја. Приликом израде Просторног плана у више контаката са надлежним институцијама, Комисија је доставила спискове локација и приједлоге приоритетних концесија за додјелу које је усвојила Народна скупштина Републике Српске и захтјевала да се ове концесије и локације уврсте у документ.

Већина концесионара је суочена са проблемом обезбјеђења финансијских средстава за изградњу објеката малих хидроелектрана, усљед недостатка властитих средстава и неодговарајућих постојећих кредитних линија у Републици Српској. Према нашим сазнањима, за које Комисија нема материјалне доказе, један број концесионара има намјеру да „тргује“ концесијама, тј. тражи стране инвеститоре, којима би пренијели власништво у предузећима и/или уговоре о концесијама. Члан 46. уговора о концесији гласи: „права и обавеза концесионара из уговора о концесији, могу се пренијети на друго правно лице, уз претходну сагласност Комисије, али не прије изградње мале хидроелектране“, што је до сада поштовано, као и ставови и закључци Владе Републике Српске који се односе на „спречавање трговине“ концесијама.

У поступку реализације уговора о концесијама, поједине надлежне институције не придржавају се Закона о општем управном поступку, тј. не одговарају на писмене захтјеве-поднеске концесионара у одговарајућим законским роковима, тако да се на овај начин успоравају активности на изградњи објеката малих хидроелектрана и додатно отвара могућност судских спорова за одређене уговоре о концесијама.

Многи од садашњих проблема на изградњи објеката малих хидроелектрана могли би бити ријешени ефикаснијом сарадњом надлежних институција и њиховом бољом међусобном координацијом. Било би много ефикасније да се прије Одлуке Владе Републике Српске о додјели концесије, остваре сви неопходни контакти и усаглашавања надлежних институција, што би спријечило да се оспорава реализација уговора о концесији, након његовог закључења.

Приликом провјере и надзора рада концесионара Комисија је утврдила да су завршене и пуштене у комерцијални рад двије МХЕ:

- МХЕ „Дивич“, концесионара „Eling Inženjering“ д.о.о. Теслић, снаге 3,4 MW,
- МХЕ „Сућеска“ концесионара „Energy Zotter Bau“ Austrija, снаге 1,8 MW .

МХЕ „Сућеска“ ради са 80 % капацитета, јер дистрибутивна мрежа не може да прими већу снагу.

Интензивне активности се воде на припремним радовима и изградњи сљедећих МХЕ:

- МХЕ „Бистрица Б-5А“ и МХЕ „Б-4“, концесионара „Бобар електрик“ д.о.о. Брод на Дрини, Фоча, објекти у завршној фази, ускоро пробни погон;
- МХЕ „Цијевна-1“, „Цијевна-2“, „Цијевна-3“, „Цијевна-4“, концесионара Technor Energy AS, Norveška;
- МХЕ „Б-1“, МХЕ „Б-2А“ и МХЕ „Б-3“, концесионара „Caldera company“ d.o.o. Laktaši;
- МХЕ „Јабушница Ј-1“, концесионара „Hydroenergy“ d.o.o. Gacko;
- МХЕ „Јована“, концесионара „Savox“ д.о.о. Милићи, ускоро почетак градње;
- МХЕ „Дуб“ и МХЕ „Устипрача“, концесионара „Хидроинвест“ д.о.о. Рогатица и
- МХЕ „Рзав 1“, МХЕ „Рзав 2“, МХЕ „Рзав 3“, МХЕ „Рзав 4“ и МХЕ „Рзав 5“, концесионара „МХЕ Рзав“ д.о.о. Вишеград.

3.1.3. Преглед актуелних проблема који оптерећују реализацију закључених Уговора (МХЕ)

У Прилогу 1-Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2009. г., дат је табеларни преглед актуелних проблема који оптерећују реализацију закључених Уговора из области изградње и коришћење МХЕ.

3.2. Захтјеви за додјелу концесија из области минерално-сировинског комплекса

3.2.1. Рјешења Комисије

У току 2009. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 38 захтјева који се односе на додјелу концесија из области минерално-сировинског комплекса.

Министарство индустрије, енергетике и рударства доставило је Комисији 16 закључених уговора о концесијама за истраживање и/или коришћење минералних сировина у Републици Српској у 2009. години. Од овог броја 14 уговора се односи на истраживање и/или експлоатацију разних врста минералних сировина, камена и пијеска, а 2 уговора на истраживање и/или експлоатације различитих вода.

У току 2009. године, из области минерално-сировинског комплекса, Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 16 Рјешења о сагласности за закључење уговора о концесијама са концесионарима;
- 21 Рјешење о сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 1 Рјешење за преиспитивање Рјешења Комисије;

Комисија је у току 2009. године, у складу са прописаном законском процедуром из области минерално-сировинског комплекса, ресорном министарству вратила на допуну и дораду 5 (пет) предмета, 8 (осам) Нацрта уговора о концесији и 3 (три) захтјева за пренос права.

У табелама 8., 9. и 10. и 11., дат је преглед Уговора и Рјешења Комисије у 2009. години из области минерално-сировинског комплекса.

Табела 8. - Преглед закључених Уговора о концесији из минерално-сировинског комплекса:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	НИСКОГРАДЊА д.о.о. Лакташи	Истраж. и експлоатација тех. грађевинског камена-доломита (локација БИЈЕЛА СТИЈЕНА)	05.09./310-1/09	08.01.2009.
2.	ХД д.о.о. Горња Трнова	Истраж. тех. грађевинског камена-кречњака (локација ПИЛИЦА)	05.09./310-34/09	23.01.2009.
3.	ВИДУША а.д. Билећа	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ДРАКУЉИЦА)	05.09./310-162/09	06.03.2009.
4.	ТОМИЋ КОМПАНИЈА д.о.о. Теслић	Експлоатација тех. грађ. камена-габра (локација ТОПИЋИ-КРТОВА)	05.09./310-169/09	06.03.2009.

5.	ЦЕР а.д. Прњавор	Експлоатација термомин. Воде на лежишту КУЛАШИ , општина Прњавор	05.09./310-177/09	11.03.2009.
6.	ИНТЕГРАЛ ИНЖЕЊЕРИНГ а.д. Лакташи	Истраживање техничког грађевинског камена-кречњака (локација ДРАЖЉЕВО) код Гацка	05.09./310-748/09	14.04.2009.
7.	ПРИЈЕДОР ЦЕМЕНТ КОМПАНИ д.о.о. Приједор	Истраживање и експлоатација техничког грађевинског камена-кречњака (локација ДРЕНОВАЧА, ЈАРЧЕВИЦА, ДЕБЕЛИ БРИЈЕГ), општина Приједор	05.09./310-331/09	28.04.2009
8.	ЕКО GREEN ENERGY д.о.о. Котор Варош	Истраживање и експлоатација мрког угља (локација МАСЛОВАРЕ и ХРВАЋАНИ), општина Котор Варош	05.09./310-630/09	06.05.2009.
9.	КАМЕНИ АГРЕГАТИ а.д. Бања Лука	Експлоатација техничког грађевинског камена-кречњака (локација ШВРАКАВА-ЈАСЕНОВ ДО) код Бања Луке	06-310-686/09	02.06.2009.
10.	ВИТА-Л а.д. Петрово	Истраживање питке маломинерализоване воде (локација КАЛУЂЕРИЦА) код Петрова	05.09-310-254/09	05.06.2009
11.	КРЕМЕНИЦЕ д.о.о. Берковићи	Истраживање архитектонског грађевинског камена-блока (локација БРШТАНИК) и техничког грађевинског камена-кречњака (локација РУДИНЕ), општина Берковићи	09-310-211/09	11.06.2009
12.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација техничког грађевинског камена-кречњака (локација ЧЕЛАР), општина Прњавор	05.09/310-517/09	17.07.2009.
А 13.	ПОЛУТЕННИКА д.о.о. Осмаци	Истраживање техничког грађевинског камена-кречњака (локација РУДНИК), општина Осмаци	09-310-20/09	08.10.2009.
14.	БИТ CORPORATION д.о.о. Берковићи	Истраживање архитектонског грађевинског камена (локација ПОТКОМ), општина Берковићи	1-09-310-88/09	30.10.2009.

15.	ЈП РИТЕ а.д. Гацко	Истраживање и експлоатација неметалних мин. сировина укључујући све секундарне мин. сировине (локација ПОНИКВЕ) општина Гацко	1-06-310-683/09	10.12.2009.
16.	ЈОСИПОВИЋ д.о.о. Добој	Истраживање тех. грађ. камена кречњака (локација ОСОЈНИЦА) општина Добој	05.09/310-59/09	14.12.2009.

Табела 9. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ИНТЕГРАЛ ИНЖЕЊЕРИНГ а.д. Лакташи	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација ДРАЖЉЕВО) код Гацка	Сагласност за закључење Уговора	29.01.2009.
2.	PRIJEDOR CEMENT COMPANY д.о.о. Приједор	Истраживање и експл. тех. грађ. камена-кречњака на дијелу локалитета ДРЕНОВАЧА, ЈАРЧЕВИЦА, ДЕБЕЛИ БРИЈЕГ и глине, општина Приједор	Сагласност за закључење Уговора	02.03.2009.
3.	КАМЕНИ АГРЕГАТИ а.д. Бања Лука	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ШВРАКАВА-ЈАСЕНОВ ДО) код Б. Луке	Сагласност за закључење Уговора	13.03.2009.
4.	POLYТЕННИКА д.о.о. Осмаци	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација РУДНИК), општина Осмаци	Сагласност за закључење Уговора	12.05.2009.
5.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЧЕЛАР), општина Прњавор	Сагласност за закључење Уговора	15.06.2009.
6.	BIT CORPORATION д.о.о. Берковићи	Истраживање архитектонско-грађевинског камена (локација ПОТКОМ), општина Берковићи	Сагласност за закључење Уговора	26.08.2009.
7.	НОВИ МЕРМЕР а.д. Шековићи	Експлоатација архитектонско-грађ. камена-романита (локација САДИЛОВ ЧАИР), општина Шековићи	Сагласност за закључење Уговора	15.10.2009.
8.	DROBEX д.о.о. Берковићи	Истраживање питке воде на истражном простору ПРИБИТУВ, општина Берковићи	Сагласност за закључење Уговора	21.10.2009.

9.	ЛОМ д.о.о. Дринић	Истраживање питке, минералне и термалне воде (локација КОЗИЛА) , код Дринића, општина Петровац-Дринић	Сагласност за закључење Уговора	23.10.2009.
10.	ЈОСИПОВИЋ д.о.о. Добој	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација ОСОЈНИЦА) , општина Добој	Сагласност за закључење Уговора	23.10.2009.
11.	БОКСИТ а.д. Милићи	Експлоатација кварцног пијеска (локација БИЈЕЛА СТИЈЕНА-СКОЧИЋ) , општина Зворник	Сагласност за закључење Уговора	24.11.2009.
12.	МЕРМЕР а.д. Челинац	Експлоатација тех. грађ. камена-серпентинита (локација ЗЕЛЕНИ ВИР) , код Бања Луке	Сагласност за закључење Уговора	27.11.2009.
13.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЧАЂАВИЦА) , општина Рибник	Сагласност за закључење Уговора	10.12.2009.
14.	СОЧКОВАЦ а.д. Сочковац	Истраживање и експл. полиминералних глина и кварцног пијеска (локација КЕЧКОВАЦ) код Сочковца	Сагласност за закључење Уговора	10.12.2009.
15.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-дијабаза (локација БАНДИЈЕВКА-РОГАЈ) код Трнова	Сагласност за закључење Уговора	30.12.2009.
16.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација КУК код Клека) у И. Сарајеву	Сагласност за закључење Уговора	30.12.2009.

Табела 10. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ЈАВНА УСТАНОВА РЕХАБИЛИТАЦИОНИ ЦЕНТАР ВИЛИНА ВЛАС Вишеград	Експлоатација подземне термоминералне воде на (локација ВИШЕГРАДСКЕ БАЊЕ) у Вишеграду	Сагласност за вођење преговора	26.02.2009.
2.	КАМЕНИ АГРЕГАТИ а.д. Бања Лука	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ШВРАКАВА-ЈАСЕНОВ ДО) код Бања Луке	Сагласност за вођење преговора	26.02.2009.

3.	СОЧКОВАЦ а.д. Сочковац	Истраживање и експлоатација керамичких полиминералних глина и кварцног пијеска (локација КЕЧКОВАЦ) у Сочковцу	Сагласност за вођење преговора	26.03.2009.
4.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Истраживање и експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЧЕЛАР), општина Прњавор	Сагласност за вођење преговора	01.04.2009.
5.	ТВОРНИЦА ОПЕКАРСКИХ ПРОИЗВОДА а.д. Бања Лука	Истраживање опекарских глина (локација ВЕРИЋИ) КОД Бања Луке	Сагласност за вођење преговора	02.04.2009.
6.	ДРОВЕХ д.о.о. Берковићи	Истраживање лежишта питке воде (локација ПРИБИТУВ), општина Берковићи	Сагласност за вођење преговора	12.05.2009.
7.	НОВИ МЕРМЕР а.д. Шековићи	Експлоатација архитект. грађ. камена романита (локација САДИЛОВ ЧАИР), општина Хан Пијесак	Сагласност за вођење преговора	15.06.2009.
8.	ГЕОТЕРМ д.о.о. Бијељина	Истраживање геотермалних вода на територији града Бијељина	Сагласност за вођење преговора	15.07.2009.
9.	БОКСИТ а.д. Милићи	Експлоатација кварцног пијеска (локација БИЈЕЛА СТИЈЕНА), општина Зворник	Сагласност за вођење преговора	26.08.2009.
10.	ЛОМ д.о.о. Дринић-Петровац	Истраживање питке, минералне и термоминералне воде (локација КОЗИЛА), код Дринића	Сагласност за вођење преговора	24.08.2009.
11.	ГЕОКОП д.о.о. Дервента	Истраживање техничког грађ. камена-кречњака (локација ОРЛОВАЧА), општина Добој	Сагласност за вођење преговора	29.09.2009.
12.	ЈОСИПОВИЋ д.о.о. Добој	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација ОСОЈНИЦА), општина Добој	Сагласност за вођење преговора	29.09.2009.
13.	RUDING PRINC S SON д.о.о. Невесиње	Истраживање архитектонско-грађ. камена кречњака (локација ДОЊА БИЈЕЊА), код Невесиња	Сагласност за вођење преговора	06.10.2009.
14.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЧАЂАВИЦА), општина Рибник	Сагласност за вођење преговора	13.10.2009.

15.	МЕРМЕР а.д. Челинац	Експлоатација тех. грађ. камена-серпентинита (локација ЗЕЛЕНИ ВИР), код Бања Луке	Сагласност за вођење преговора	13.10.2009.
16.	ГЕОПРОЈЕКТ д.о.о. Бања Лука	Истраживање тех. грађ. камена-серпентинита (локација КРЕМНА), код Прњавора	Сагласност за вођење преговора	21.10.2009.
17.	ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА а.д. Власеница	Експлоатација маломинерализоване воде (локација ТИШЋА), општина Власеница	Сагласност за вођење преговора	18.11.2009.
18.	ЈУ БАЊА ДВОРОВИ Бијељина	Експлоатација геотермалних вода (локација ДВОРОВИ), општина Бијељина	Сагласност за вођење преговора	24.11.2009.
19.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација КУК код Клека), у И. Сарајеву	Сагласност за вођење преговора	08.12.2009.
20.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-дијабаза (локација БАНДИЈЕРКА РОГОЈ), код Трнова	Сагласност за вођење преговора	08.12.2009.
21.	МЉЕКАРА а.д. Бања Лука	Хидрогеолошка истраживања подземних вода код Александровца, општина Лакташи	Сагласност за вођење преговора	10.12.2009.

Табела 11. - Рјешења Комисије о преиспитивању Рјешења Комисије:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ГЕОКОП д.о.о. Дервента	Истраживање и експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ОРЛОВАЧА), општина Добој	Сагласност за вођење преговора	10.11.2009.

3.2.2. Контрола рада концесионара

Комисија континуирано и систематски врши редовне контроле рада концесионара, путем записника-обрасца, које једном годишње попуњавају концесионари и редовног обиласка концесионара, гдје Комисија оцијени да је потребно. Контроле обухватају период од закључивања концесионих уговора, а кумулативно годишње се анализира унапређење концесионе дјелатности, односно реализација концесионог уговора.

Подаци који су прикупљени за 2009. годину односе се на сљедеће:

- опште податке о концесионом предузећу;
- финансијске податке о пословању концесионог предузећа (скраћени приказ биланса стања и успјеха, плаћање концесионе накнаде);
- правне аспекте експлоатације минералних сировина (експлоатационо и истражно право, техничка документација);
- податке о броју и квалификационој структури запослених (остварени подаци у односу на планирано запошљавање);
- локације на подручју Републике Српске на којима концесионо предузеће врши истраживање и експлоатацију минералних сировина (истражни и експлоатациони простори);
- просторне и еколошке аспекте експлоатације минералних сировина (усклађеност са просторним плановима, рекултивацију и намјену простора након експлоатације, утицај на животну средину);
- сарадњу концесионара са органима републичке и локалне власти;
- квалитет и подручје примјене минералне сировине (садашње и освајање нових подручја примјене);
- технологију производње (квалитет и квантитет као и могућности унапређења);
- производњу (резерве, планирану и остварену производњу према концесионом уговору);
- пласман минералне сировине (властито коришћење, пласман на подручју општине, регије, РС и страна тржишта);
- стратешке пројекције развоја концесионара предвиђене Студијом и Уговором.

Комисија је успоставила и унаприједила сарадњу са општинама и градовима Републике Српске у смислу анализе стања у минерално-сировинској области, при чему се може закључити сљедеће:

1. Закључно са 31.12.2009. г. закључено је 77 Уговора о концесијама, са 66 правних субјеката из области минерално-сировинског комплекса и од тога највећи број односи се на истраживање и експлоатацију техничког грађевинског камена-кречњака и доломита 34 (тридесетчетири), затим истраживање и експлоатацију питке воде 9 (девет), техничког грађевинског камена еруптивца 6 (шест), термоминералне и минералне воде 8 (осам), истраживање и експлоатацију разних врста глина 5 (пет), истраживање и експлоатацију угљева 3 (три), истраживање и експлоатацију шљунка и пијеска 3 (три), истраживање и експлоатацију боксита 2 (два), изградњу гасовода 1 (један), изградњу и коришћење Термоелектране 1 (један), истраживање и експлоатацију архитектонског грађевинског камена 3 (три), експлоатацију и прераду руде олова и цинка 1 (један) и експлоатација CO₂ гаса 1 (један) Уговор.
Највећи број концесионих Уговора закључен је у 2006. години и то 21 (двадесетједан), затим у 2009. години 16 (шеснаест), у 2008. години 16 (шеснаест), у 2007. години 13 (тринаест), у 2005. години 5 (пет), у 2003. години 2 (два), у 2002. години 1 (један), у 2004. години 1 (један), у 2000. години 1 (један) и у 2001. години 1 (један) Уговор.
2. Уочен је значајан пад укупног прихода код већине Концесионара у 2009. години у односу на 2008. годину, што се негативно одразило на висину уплаћене концесионе накнаде, што је последица економске кризе, гдје је евидентан пад инвестиционе активности посебно у грађевинарству. То је и узрок стагнације и пада запошљавања нове радне снаге.

Поједини концесионари из напријед наведених разлога, нису могли започети планиране инвестиционе објекте, због поштравања услова за добијање повољних кредитних средстава и кризе целокупног банкарског система.. (нпр. Prijedor Cement Company и др.)

3. Од 77 (седамдесетседам) закључених уговора, 21 (двадесетједан) уговор се односи на истраживање, 11 (једанаест) уговора на истраживање и експлоатацију, 43 (четрдесеттри) уговора на експлоатацију минералних сировина, 1 (један) уговор на изградњу гасовода и 1 (један) уговор на производњу електричне енергије у РИТЕ Станари.
4. За праћење уплаћеног износа концесионе накнаде коришћења минералних сировина Комисија је успоставила задовољавајућу сарадњу са Министарством финансија и Пореском управом Републике Српске.
Комисија напомиње да су предузећа остварила и друге корисне ефекте (порези на плате запослених, индиректни порези, порези на добит и др.), по основу радног ангажовања, што и јесте највећи економски ефекат реализације концесионих уговора
5. Ефекти усклађености коришћења минералних сировина са просторним и регулационим плановима, те рекултивација и постексплоатациона намјена тих простора, указују да је један дио субјеката ускладио своју дјелатност са просторним и регулационим плановима Републике Српске.
6. У погледу рекултивације, један број концесионих предузећа припрема пројекте у складу са уговором и законском обавезом у смислу коначне намјене простора након експлоатације. Међутим, неки концесионари то не раде, па би законску регулативу у овој области требало преиспитати и чвршће обавезати концесиона предузећа на ову активност.
7. Највећи број минералних сировина се пласира на тржиште БиХ и ближу регију (Србија, Црна Гора, Хрватска). Мало је предузећа која извозе минералне сировине на Европско тржиште, као што су: „Гросс“ д.о.о. Градишка, „Mittal Arcelor“ d.o.o. Prijedor, „Фабрика глинице Бирач“ а.д. Зворник и др.
8. У приказу проблема – ограничења, која отежавају реализацију концесионих уговора, већина концесионара истиче проблем малог, локалног и БиХ тржишта, затим проблем нелојалне конкуренције нелегалних експлоатација, конкуренције из Федерације БиХ, те недостатак већих грађевинских радова. Овом треба додати и застарјелу опрему, недостатак финансијских средстава за нова улагања, те недостатак локалне подршке на терену за реализацију концесионих уговора и сл.

3.2.3. Неки актуелни проблеми, који су присутни код реализације концесионих Уговора

Досадашња концесиона политика у минерално-сировинском комплексу у периоду 2004.-2009. године допринијела је привредном развоју Републике Српске, што се огледа у производном активирању овог сектора. Прави ефекти уступања јавних добара из ове области, моћи ће се сагледати у будућности када се стабилизује привредна и економска ситуација и у том смислу поправи укупни привредни амбијент.

Да би се обезбиједило стабилно пословање концесионих предузећа, потребно је дати системску подршку овим предузећима и помоћи да се отклоне слабости и проблеми из ове области, а који се између осталог односе на сљедеће:

1. Један број концесионих предузећа, који су добро пословали, погођени су актуелном свјетском економском кризом и рецесијом, што се тренутно одражава на смањен обим производње, а уједно су били и велики извозници („Гросс“ д.о.о. Градишка, „Боксит“ Милићи, „Mittal Arcelor“ д.о.о.Приједор).
2. Из података за 2009. годину евидентан је проблем реализације Уговора о концесији и из области коришћења како питких, тако и других минералних и маломинералних вода, па би требало сагледати и подстаћи реализацију ових уговора.
3. Приликом додјеле концесија поједина Министарсва не консултују локалне заједнице и не организују јавне расправе код поступка утврђивања јавног интереса, сходно Упутству о процјени постојања јавног интереса, па се јављају проблеми на терену, при реализацији уговора.
4. Уочен је проблем неусаглашености постојеће законске регулативе из појединих области са Законом о концесијама, што се између осталог односи на додјелу права на експлоатацију у водним токовима за шљунак и пијесак супротно одредбама Закона о концесијама. У Републици Српској још увијек нема таквих закључених Уговора о концесијама, као ни поднесених захтјева за додјелу концесија, иако се ови ресурси интензивно експлоатишу и користе супротно одредбама Закона о концесијама, а самим тим је оштећен буџет Републике Српске. Комисија наглашава да се природна богатства и јавна добра не могу додјелјивати на коришћење, безведеног поступка у складу са одредбама Закона о концесијама.
5. Пракса је показала да се не поклања довољно пажње Студији економске оправданости, која је основни документ за утврђивање јавног интереса и покретање процедуре додјеле концесија. Један број Студија економске оправданости није урађен на адекватном професионалном, стручном и документационом нивоу и није ревидован од стране референтне куће, иако је то законска обавеза, што код закључивања концесионог уговора и његове реализације ствара одређене проблеме.
6. У области кориштења минералних сировина извјестан проблем представља експлоатација минералних сировина на основу рјешења о одобрењу за експлоатацију, издата у складу са Законом о рударству. Комисија сматра да ову област треба уредити у складу са Законом о концесијама и Документом о политици додјеле концесија, који је усвојила Народна Скупштина Републике Српске.

3.3. Захтјеви за додјелу концесија из области изградње и коришћења путева

3.3.1. Рјешења Комисије

У току 2009. године, Министарство саобраћаја и веза је упутило 3 захтјева који се односе на додјелу концесија из области изградње и кориштења мреже аутопутева у Републици Српској.

У току 2009. године, из области изградње и кориштења мреже аутопутева, Комисија је донијела и упутила Министарству саобраћаја и веза:

- 3 Рјешења о сагласности за закључење уговора о концесијама;

У табелама 12. и 13. дат је преглед Рјешења Комисије у 2009. години из области изградње и кориштења мреже аутопутева.

Табела 12. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	STRABAG AG Аустрија	Измјене и допуне Уговора о концесији између Републике Српске и Strabag AG Аустрије	Сагласност за закључење Уговора	25.06.2009.
2.	STRABAG AG Аустрија	Измјене и допуне Уговора о концесији између ЈП Аутопутеви Републике Српске, Strabag AG Аустрије и Мреже аутопутева д.о.о. Бања Лука	Сагласност за закључење Уговора	25.06.2009.
3.	STRABAG AG Аустрија	Управљање Уговором за Лот (.) из Програма Аутопутева у Републици Српској, између Републике Српске и Мреже Аутопутева д.о.о. Бања Лука и Потконцесионара	Сагласност за закључење Уговора	25.06.2009.

Табела 13. - Рјешења Комисије за концесије о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	STRABAG AG Аустрија на предузеће МРЕЖА АУТОПУТЕВА д.о.о. Бања Лука	Изградња и кориштење мреже аутопутева у Републици Српској	Сагласност о преносу права на концесију	25.06.2009.

3.3.2. Кратак преглед активности представника Комисије на реализацији уговора о концесији за изградњу мреже аутопутева у Републици Српској

Током 2009. године чланови Комисије и Радне групе Владе Републике Српске су углавном били ангажовани на сљедећим пословима:

- Припреми Уговора чланова Друштва;
- Припреми Уговора о преносу концесије;
- Припреми Уговора о управљању уговорима;
- Припреми Измјена и допуна концесионог Уговора;
- Припреми Измјена и допуна Уговора чланова друштва;
- Припреми Уговора о општим условима потконцесије;
- Припреми Уговора о приступању и Измјенама и допунама Одлуке о оснивању „Мреже аутопутева“;
- Измјени и допуни статута мреже аутопутева;
- Анализи техничке документације у вези са лотовима 1. и 3.;
- Припреми Уговора о преносу права и обавеза из Уговора о концесији на ново концесионо предузеће;
- Рјешавању проблематике у вези са обезбјеђењем средстава финансирања за лот 1.;
- Анализи Студије изводљивости за лот 1.

У току 2009. године одржано је 46 радних састанака са Deloitte савјетницима – Владе Републике Српске на пројекту изградње мреже аутопутева у Републици Српској и 31 састанак са представницима фирме Страбаг АГ Аустрија. Хронолошким редом навешћемо један број састанака на којима се расправљало о сљедећој проблематици:

15. јануара 2009. године:

Одржан је у Бања Луци састанак са представницима Deloitte, на коме су разматрани документација потребна за регистровање концесионог предузећа, Уговор чланова друштва, којим се регулишу међусобне обавезе између Републике Српске и фирме Страбаг АГ. Припремљена је листа одредби које би требало да садржи документација за регистровање концесионог предузећа и одредби које ће бити садржане у Уговору чланова друштва.

22. и 23. јануар 2009. године:

Вођени су преговори са представницима фирме Страбаг АГ о питањима која регулише документација за регистровање концесионог предузећа и Уговор чланова друштва. Посебно се преговарало о капиталним улозима (новчаним и неновчаним), зајмовима чланова друштва, међусобним гаранцијама, управљању концесионим предузећем и другим питањима од значаја за чланове друштва.

10. и 11. фебруара 2009. године:

Одржани су састанци са представницима Страбага, на којима су разматрани кључни елементи оснивачких докумената и Уговора чланова друштва.

23. фебруара 2009. године:

Одржан је састанак са Deloitte, на коме су поред оснивачких аката разматрана документа, која се односе на капитална улагања у концесионо предузеће. Посебно је презентована динамика таквих улагања, с обзиром да фирма Страбаг АГ улаже у пројекат аутопута 90 % капитала, а Република Српска 10 %. Ово се односи и на структуру финансирања пројекта изградње аутопута, гдје учешће сопственог капитала у структури финансирања пројекта мора бити најмање 15 %.

12. марта 2009. године:

Одржан је састанак са представницима фирме Страбаг АГ, на коме се дискутовало о Страбаговом приједлогу концепта подјеле удјела у будућем заједничком концесионом предузећу, о Измјенама и допунама одредби, о пат позицији и управљању са приходом од лот 0.

22. априла 2009. године:

Одржан је састанак са представницима Deloitte, на коме је дискутовано о алтернативној структури пројекта који је предложио Страбаг АГ.

11. маја 2009. године:

Одржана је сједница Владе Републике Српске, на којој је извршена презентација Уговора о приступању и Уговора чланова друштва.

Послије сједнице Владе Републике Српске, одржан је састанак са члановима Deloitte, на коме је разматран сет докумената, који су предвиђени концесионим уговором, а требају се усагласити са Страбагом АГ.

5. јуна 2009. године:

Покренули смо састанке са пројектантом ИГХ Загреб, указујући на непоштовање предвиђених рокова и примједбе Страбага АГ на пројекте.

30. јуна 2009. године:

Достављени су уговори: Уговор о измјенама и допунама Уговора о концесији, Уговор о управљању уговорима, Уговор о измјенама и допунама Уговора чланова друштва и Уговор о преносу концесије.

2. јула 2009. године:

Одржан је састанак са ИГХ Загреб, Страбагом АГ и њиховим техничким савјетницима, гдје се расправљало о коментарима Страбага АГ на пројектну документацију за лот 1.

29. јула 2009. године:

Одржан је састанак са Страбагом АГ, на коме се дискутовало у вези са Уговором о општим условима потконцесије. Такође се дискутовало и о посјети ЕБРД-а од стране Страбаг АГ, у циљу прибављања финансијских средстава за лот 1.

11. августа 2009. године:

Достављен је Нацрт уговора о општим условима потконцесије.

19. августа 2009. године:

Урађен је Нацрт писма кога би требало упутити Страбагу АГ, а тиче се ризика земљишта, ризика пројекта, ризика финансирања, конкурентних путева и додатне накнаде по основу ИГХ пројекта.

10. септембра 2009. године:

Одржан је састанак са Страбагом, гдје се расправљало о мјерама за оптимизацију саобраћаја, као и другим техничким питањима, која би требала да буду дио уговора о општим условима потконцесије.

23. септембра 2009. године:

Представницима Страбага уручена је техничка документација коју је доставио ИГХ и утврђен је план даљних активности.

7. октобра 2009. године:

Одржан је састанак са Страбагом АГ на коме се расправљало о геотехничким радовима, Студији изводљивости, водопривредним смјерницама за пројектовање, трошковнику, радовима на пројекту Градишка-Гламочани.

22. октобра 2009. године:

Одржан је састанак са Deloitte, а циљ састанка је био да се сагледа тренутна ситуација на пројекту.

10. новембра 2009. године:

Одржан је састанак са представницима Страбага, гдје се расправљало о тренутном статусу пројекта и нивоу завршене техничке документације.

У овом периоду долази до нарушавања предвиђене динамике везане за припрему документације и обезбјеђење финансијских средстава, тако да су даљне преговоре са концесионаром водили директно представници Владе уз присуство савјетника.

3.4. Захтјеви за додјелу концесија из области туризма

3.4.1. Рјешења Комисије

У току 2009. године, Министарство трговине и туризма упутило је 1 захтјев који се односи на додјелу концесија из области туризма.

Министарство трговине и туризма Комисији није доставило ни један закључен уговор о концесијама у 2009. години.

У току 2009. године, из области туризма, Комисија је донијела и упутила Министарству трговине и туризма:

- 1 Рјешење о сагласности за закључење уговора о концесијама са концесионарима;

У табели 14., дат је преглед Рјешења Комисије у 2009. години из области туризма.

Табела 14.-Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	МАНДИКО д.о.о. Бања Лука	Коришћење дијеле језера БОЧАЦ	Сагласност за закључење Уговора	29.01.2009.

Напомена: Комисија је дала овлашћење Министарству трговине и туризма Републике Српске, за закључење уговора о концесији по основу самоиницијативне понуде, са понуђачем „МАНДИКО“ д.о.о. Бања Лука, за коришћење дијела „Језера Бочац“ за организовање спортског риболова уз одржавање спортских такмичења риболоваца, као и скијање на води на електрични погон без права на порибљавање и ставила ван снаге Одлуку Комисије за концесије број: 01-234/08 од 21.05.2008. године.

3.5. Захтјеви за додјелу концесија за коришћење пољопривредног земљишта и водотока

3.5.1. Рјешења Комисије

У току 2009. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде упутило је 21 захтјев који се односи на додјелу концесија из области коришћења пољопривредног земљишта и водотока у својини Републике Српске.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је Комисији за концесије доставило 7 закључених уговора о концесијама за коришћење пољопривредног земљишта и водотока у Републици Српској у 2009. години.

У току 2009. године, из области коришћења пољопривредног земљишта и водотока, Комисија је донијела и доставила Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде:

- 9 Рјешења о сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 6 Рјешења о сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење Анекса уговора о концесији.

Комисија је у складу са прописаном законском процедуром ресорном Министарству вратила на допуну и дораду 3 (три) предмета из области кориштења пољопривредног земљишта и 2 (два) Нацрта Уговора о концесији.

У табелама 15., 16., 17. и 18. дат је преглед Уговора и Рјешења Комисије у 2009. години из области коришћења пољопривредног земљишта и водотока, са основним показатељима као што су намјена и површина предмета концесије, ознака катастарске општине на којој се налази предмет концесије и број и датум закључених Уговора.

Табела 15. - Преглед закључених Уговора о концесијама:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	СЈЕМЕПРОМ д.о.о. Добој	Коришћење пољопр. земљишта (површина 32,4291 ha) (воћарска производња у општини Теслић)	01-33-575/09	28.01.2009.
2.	ВОЂАР БИСТРИЦА д.о.о. Градишка	Коришћење пољ. земљишта (површина 115,0604 ha) (воћарска производња у општини Градишка)	01-33-2069/09	09.03.2009.
3.	ЗЗ КООПЕРАТИВНИ ЦЕНТАР Ситнеши	Коришћење пољ. земљишта (површина 331,4462 ha) (ратарска производња у општини Србац)	01-33-2920/09	30.03.2009.

4.	САНГРИЈА д.о.о. Мостар-Подружница Невесиње	Коришћење пољ. земљишта (површина 10 ha) (обављање воћарске производње-организована производња бруснице)	01-33-13059/09	28.09.2009.
5.	ФАРМА АРСЕНИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољ. земљишта (површина 146,8108 ha) (организована производња кукуруза и пшенице у општини Козарска Дубица)	01-33-16953/09	12.11.2009.
6.	ПОЉО-РАДОЈЧИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољ. земљишта (површина 167,6396 ha) (организована производња кукуруза, пшенице, јечма и других биљних компоненти за производњу сточне хране у општини Козарска Дубица)	01-33-16954/09	12.11.2009.
7.	АГРО-ПАРТНЕР д.о.о. Добој	Коришћење пољ. земљишта (површина 490,8699 ha) (организована производња кукуруза, пшенице и соје у општини Добој)	01-33-18776/09	22.12.2009.

Табела 16. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ВОЂАР БИСТРИЦА д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земишта (површина 115,0604 ha)	Сагласност за закључење Уговора	27.01.2009.
2.	ЗЗ КООПЕРАТИВНИ ЦЕНТАР Ситнеши-Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 331,4462 ha)	Сагласност за закључење Уговора	13.02.2009.
3.	ЕУ ФАРМА НАТУРПРОДУКТ д.о.о. Прњавор	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 726,5127 ha)	Сагласност за закључење Уговора	23.06.2009.
4.	САНГРИЈА д.о.о. Мостар-подружница Невесиње	Коришћење пољопривредног земишта (површина 10 ha)	Сагласност за закључење Уговора	18.08.2009.
5.	ПОЉО-РАДОЈЧИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољопривредног земишта (површина 167,6396 ha)	Сагласност за закључење Уговора	25.09.2009.

6.	ФАРМА АРСЕНИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољопривредног земишта (површина 146,8108 ha)	Сагласност за закључење Уговора	25.09.2009.
7.	БЕЛАВИСТА д.о.о. Лакташи	Коришћење пољопривредног земишта (површина 400 м2)	Сагласност за закључење Уговора	06.10.2009.
8.	АГРО ПАРТНЕР д.о.о. Добој	Коришћење пољопривредног земишта (површина 490,8699 ha)	Сагласност за закључење Уговора	26.11.2009.
9.	ПД НАПРЕДАК а.д. Пелагићево	Коришћење пољопривредног земишта (површина 990 ha)	Сагласност за закључење Уговора	16.12.2009.

Табела 17. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ФАРМА АРСЕНИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољопривредног земишта (површина 146,8108 ha)	Сагласност за вођење преговора	29.06.2009.
2.	ПОЉО-РАДОЈЧИЋ д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољопривредног земишта (површина 167,6396 ha)	Сагласност за вођење преговора	29.06.2009.
3.	САНГРИЈА д.о.о. Мостар-подружница Невесиње	Коришћење пољопривредног земишта (површина 10 ha)	Сагласност за вођење преговора	10.07.2009.
4.	БЕЛАВИСТА д.о.о. Лакташи	Коришћење пољопривредног земишта (површина 400 м2)	Сагласност за вођење преговора	20.08.2009.
5.	АГРО ПАРТНЕР д.о.о. Добој	Коришћење пољопривредног земишта (површина 490,8699 ha)	Сагласност за вођење преговора	23.10.2009.
6.	ПД НАПРЕДАК а.д. Пелагићево	Коришћење пољопривредног земишта (површина 990 ha)	Сагласност за вођење преговора	10.12.2009.

Табела 18. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење Анекса Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	CASTELLINA SRPSKA д.о.о. Модрича	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 629,2707 ha) , у општини Модрича	Сагласност за закључење Анекса Уговора	12.06.2009.

3.5.2. Контрола рада концесионара

Правни основ за контролу рада концесионара садржан је у члану 13. и 22. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09).

У поступку контроле пословања концесионара, односно, реализације Уговора о концесијама за коришћење пољопривредног земљишта, овлаштена лица Комисије су извршила контролу примјене одредби Уговора, као и провјеру и надзор над цјелокупним радом концесионара.

Овлаштена лица су приликом провјере и надзора рада концесионара посебну пажњу обратила на извршавање уговорних обавеза, које се односе на:

- обавезу плаћања концесионе накнаде;
- клаузулу о забрани давања пољопривредног земљишта у закуп;
- обавезу коришћења предмета концесије у сврху обављања регистроване (основне) дјелатности;
- статусне промјене предузећа, као носиоца концесионог права, а које се односе на промјене: назива, сједишта, регистроване дјелатности, лица овлашћених за заступање и промјене власничке структуре;
- утицај и дејства више силе на пословање концесионара;
- клаузулу обавезног осигурања пољопривредних усјева и клаузулу обавезног осигурања запослених, а који су ангажовани на извршењу уговора о концесији;
- увођење у посјед концесионара;
- обавезу укњижбе концесионих права, односно права коришћења предмета концесије у земљишне књиге и друге регистре некретнина.

У току 2009. године, Комисија је извршила провјеру и надзор рада 36 (тридесетшест) концесионара, који имају закључене Уговоре о концесији до средине 2009. године.

Приликом провјере и контроле рада концесионара извршен је увид у документацију истих, те обављен разговор са представницима или овлашћеним лицима концесионара. Користећи релевантну документацију извршен је увид у испуњавање уговорних обавеза од стране концесионара, а посебно у погледу плаћања концесионе накнаде, обавјештавања концедента о стању засијаних површина, осигурању усјева и запослених, статусним промјенама предузећа, као и укњижби концесионог права у земљишне књиге и друге регистре некретнина.

Обављеним информативним разговорима са представницима концесионара, стечен је увид у извршавање уговорних клаузула као што су: забрана давања пољопривредног земљишта у закуп, кориштење предмета концесије у сврху обављања основне дјелатности концесионара, утицај, односно дејство више силе на кориштење предмета концесије.

Документом о политици додјеле концесија и Законом о концесијама дефинисана су 24 (двадесетчетири) могућа предмета концесија. У својим годишњим Извјештајима, Комисија је до сада упозоравала да нема закључених уговора о концесијама у одређеним областима, иако постоји велики број предузећа која при обављању привредних дјелатности користе природна богатства и добра у општој употреби. (коришћење водотока и других вода, изградња и коришћење хидроакмулација, коришћење шума и шумског земљишта, ловство и риболов, хидромелиорациони системи и системи за вађење материјала из водотока и водних површина). Тачком 11.0 Документа о политици додјеле концесија сви бесправни корисници концесија, су били дужни да поднесу самоиницијативну понуду и да покрену поступак за додјелу концесија, те да окончају овај поступак у року од 12 мјесеци, што у највећем броју случајева није испоштовано, иако је Народна скупштина Републике Српске више пута доносила обавезујуће закључке везане за поменуту проблематику.

Код већине контролисаних концесионара (скоро свих) евидентан је проблем књижења концесионог права у регистру непокретности. Упис концесионих права производи одређене правне посљедице, како према уговорним странама, тако и према трећим лицима, пошто је једно од основних начела стварних права и начело конститутивности, што значи да се одређена права на непокретностима стичу њиховим уписом у земљишне књиге или друге регистре непокретности.

Ово право не представља само себи циљ, него производи правно дејство према субјектима облигације, али и према свим осталим (*erga omnes*) и тиме даје правну гаранцију титулару у вршењу тога права.

Комисија истиче важност конституисања концесионог права у регистрима непокретности. (земљишним књигама, или катастру некретнина).

Са становишта концесионара оно је важно, јер даје правни основ за реализацију других права или остварења економског бонитета (нпр. право на подстицај у пољопривредној производњи или за обезбјеђење кредитних средстава за пољопривредну производњу) и даје правну заштиту концесионару у вршењу његовог права.

Са становишта концедента је важно, јер легитимише концедента као даваоца концесионог права и даје правну заштиту концеденту у случају рјешавања спорова пред надлежним судовима или другим арбитражним органима. На овај начин концедент смањује ризик од губитка судских спорова и обавезе евентуалне накнаде штете.

У циљу рјешавања овог проблема ресорно министарство је дуже времена покушавало пронаћи право рјешење заједно са Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове, на иницијативу Одбора за пољопривреду Народне скупштине Републике Српске, јер је Народна скупштина Републике Српске, Закључком обавезала Републичку управу за геодетске и имовинско-правне послове, да усклади своје прописе са Законом о концесијама. Доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10) и Закона о допунама Закона о премјеру и катастру непокретности („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10), створен је правни основ за упис концесионог права у регистар непокретности.

Код већине концесионара евидентан проблем је њихова обавеза о осигурању усјева. Овај проблем се углавном правда несразмјерно високом премијом осигурања у односу на очекиване приходе и тиме, да неке осигуравајуће куће не желе да уговарају овакав вид осигурања. Комисија сматра да овом питању треба прићи разложно и разумјети понашање концесионара, иако оно може представљати велике ризике за реализацију укупног концесионог посла.

За већи број концесионара постоји проблем кориштења пољопривредног земљишта, односно њиховог увођења у посјед од стране концедента, као фактичке претпоставке за кориштење предмета концесије. Један од разлога неблаговременог увођења концесионара у посјед од стране концедента, је и чињеница да ресорно министарство већ дуже времена нема довољан број запослених на овим пословима, како би адекватно одговорили свим потребама у области концесија, односно реализацији концесионих уговора.

Неки од концесионара који нису уведени у посјед су: „Говедарска Фарма“ а.д. Нова Топола, „Фармланд“ а.д. Нова Топола, „Клаоница и прерада меса“ а.д. Соколац, „Марбо“ д.о.о. Лакташи, 33 „Сребреница“ Сребреница, „Tamaris Company“ д.о.о. Бања Лука, „МС Компанија“ д.о.о. Прњавор, „Крушка-ДК“ д.о.о. Србац, „Воћар Бистрица“ д.о.о. Градишка.

Најчешћи појавни облик је кориштење пољопривредног земљишта од стране савјесног или несавјесног посједника и прије закључења уговора о концесији. Други појавни облик је ометање концесионара у кориштењу предмета концесије, након закључења уговора о концесији. Са аспекта првог случаја терет одговорности сноси и концедент, јер предмет концесије у моменту закључења Уговора о концесији је био неподобан и концедент мора или предмет концесије у цјелини учинити подобним, или издвојити дио за који постоје правне сметње за кориштење.

Ово питање је важно разрјешити ради смањења ризика од евентуалних судских спорова и одштетних захтјева концесионара. Рјешавање овог питања је у вези са питањем конституисања концесионог права у регистрима непокретности, о чему је већ било ријечи.

У извјештајном периоду од стране контролисаних концесионара испоштоване су клаузуле: о забрани давања пољопривредног земљишта у закуп, кориштења предмета концесије у сврху обављања концесионе дјелатности, обавјештавања концедента о стању засијаних површина, утицају више силе на обављање концесионе дјелатности, те извршеним статусним промјенама унутар правног лица, као субјекта концесионог односа, док су у неколико случајева ресорно министарство и Комисија упозорили концесионаре, да би давање земљишта у закуп или потконцесију довело до раскида уговора.

Комисија за концесије је у 2009. години у циљу рјешавања одређених проблема из области концесија на пољопривредном земљишту обавила неколико посјета и састанака са представницима општина (Модрича, Костајница, Дервента, Србац, Требиње, Брод, Градишка и др.).

Циљ ових састанака је био да се општинске структуре боље упознају са политиком додјеле концесија, како би могли активније учествовати у реализацији закључених уговора.

У поступку надзора и контроле над радом концесионара утврђено је да постоје концесионари који уредно и на вријеме плаћају концесиону накнаду, концесионари који нередовно и неблаговремено врше ову обавезу и они који не плаћају годишњи износ концесионе накнаде. Комисија сматра да су разлози за овакво понашање концесионара углавном субјективне природе. Један број концесионара сматра да су оштећени неувођењем у посјед, ометањем од стране трећих лица у вршењу концесионог права или утицаја временских прилика на корист од пољопривредне производње и да треба да буду ослобођени дијела концесионе накнаде сразмјерно утицају наведених објективних околности.

Комисија је посебну пажњу обратила на обавезу плаћања концесионе накнаде у наведеном извјештајном периоду и других обавеза из уговорног односа, од стране појединих концесионара.

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде у Трезору Министарства финансија у току 2009. године, један број концесионара не плаћа концесиону накнаду у складу са Уговором о концесији, а то су: „Клаоница и прерада меса“ а.д. Соколац, „Милошевић промет“ д.о.о. Амајлије-Бијељина, „Tamaris Company“ д.о.о. Бања Лука, „Фармланд“ а.д. Нова Топола.

Комисија напомиње да неплаћање концесионе накнаде представља основ за раскид Уговора о концесији, сходно Закону о концесијама и члану 23. Уговора о концесији.

Контролом рада концесионара уочене су одређене неправилности, односно неизвршавања уговорних обавеза, код концесионара „МАРБО“ д.о.о. Лакташи. Концесионар је извршио пренос Уговора о концесији на друго правно лице, без сагласности Комисије за концесије Републике Српске, супротно члану 12. Закона о Измјенама и допунама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 92/09), као и супротно одредбама Правилника о поступку и преносу Уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09);

Концесионар „МБ ИМПЕКС“ д.о.о. Бања Лука је извршио промјену власничке структуре, тако што је од сувласника преузео 50 % власничких права. На промјену власничких односа и структуру власништва, Комисија за концесије Републике Српске није дала сагласност. Наведене промјене су супротне члану 15. Закона о Измјенама и допунама Закона о концесијама Републике Српске, као и одредбама Правилника о поступку и преносу Уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09).

На интервенцију Комисије концесионари „МБ Импекс“ д.о.о. Бања Лука и „Марбо“ д.о.о. Лакташи су покренули процедуру поступка преноса Уговора о концесији и преноса власничких права концесионара.

3.5.3. Преглед актуелних проблема који оптерећавају реализацију закључених Уговора

Реализација Уговора о концесијама за коришћење пољопривредног земљишта и обављање цјелокупне активности концесионара наилазе на одређене потешкоће, као и проблеме из разлога који су већ наведени у тексту извјештаја као што су: узурпација пољопривредног земљишта од стране неовлаштених лица, неувођење у посјед концесионара, немогућност уписа концесионог права у катастарски операт, неплаћање или неуредно плаћање концесионе накнаде и сл.

Да би се ријешили наведени проблеми потребна је већа сарадња и координација између Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду, Комисије за концесије Републике Српске, Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, Републичког јавног Правобраниоца и Инспектората Републике Српске.

У поступку који претходи закључењу Уговора о концесији потребно је извршити идентификацију пољопривредног земљишта, које чини предмет уговора, те ријешити питање корисника истог земљишта, као претходно питање.

На овај начин Република Српска би била уписана у катастарски операт као корисник пољопривредног земљишта, умјесто ранијих уписаних корисника (земљорадничке задруге, пољопривредна добра и слично).

Концесионе накнаде утврђене Уговором, а исказане у фиксном износу (износ концесионе накнаде по јединици мјере), не одражавају реално и правично утврђивање накнаде, те би било потребно износ концесионе накнаде утврдити у складу са Правилником о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/07 и 63/07). Ово би се могло постићи анексирањем Уговора који су закључени прије ступања на снагу наведеног Правилника.

У поступку додјеле концесије на пољопривредном земљишту, Влада је обавезала Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде да од укупног фонда пољопривредног земљишта три четвртине обезбиједи за додјелу путем концесија, а једну четвртину подјели путем закупа физичким лицима за потребе: научно-истраживачког рада (школске установе, институти), органску и интегралну производњу, развој фармерства, потребе општина и развој малих и средњих предузећа у области аграра, што је створило довољно простора да ресорно министарство и локалне заједнице ријеше велики број захтјева за закуп земљишта.

4. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде у Трезору Министарства финансија, у току 2009. године уплаћено је укупно 15.280.413,00 КМ на име концесионе накнаде за кориштење природних ресурса. Укупна уплата концесионих накнада у 2009. години већа је за 4.971.427,67КМ од уплата концесионих накнада у 2008. години, због узимања у обзир накнада за кориштење природних ресурса (воде) у сврху производње електричне енергије.

Комисија провјерава Билансе успјеха Концесионара на дан 31.12.2009. године, које добије од стране Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ-а), како би утврдила тачност износа уплата појединачних концесионих накнада, спроводи редовне контроле концесионара на терену и у сталном је контакту са Пореском управом и Републичком управом за инспекцијске послове.

5. БУЏЕТ

5.1. Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске

Чланом 15. Закона о концесијама утврђено је да се средства за рад Комисије осигуравају искључиво у Буџету Републике Српске. За 2009. годину у Буџету Републике Српске за рад Комисије било је обезбијеђено 677.290,50 КМ, као посебан грант при Генералном секретаријату Владе Републике Српске, да би се ова средства у 2009. години путем ребаланса буџета умањила за 70.000,00 КМ, те су укупна средства за финансирање Комисије износила 607.290,00 КМ.

Треба напоменути, да су буџетска средства за Комисију у 2009. години, мања од средстава у 2008. и 2007. години, што је додатно отежало функционисање и рад Комисије.

Комисија за концесије је имала и непореске приходе у току 2009. године и то:

- приходи од камата	348,20 КМ
- приходи од осигурања	<u>430,52 КМ</u>
Укупно непорески приходи су износили	778,72 КМ.

У 2009. години, од одобрених буџетских, непореских прихода и пренесених средстава са жиро-рачуна из 2008. године, Комисија је исплатила нето плате, порезе и доприносе, платила све материјалне трошкове и набавку мањег дијела опреме.

5.1.1. Стална имовина Комисије за концесије

У току 2009. године из сопствених извора набављено је опреме у износу од 3.980,94 КМ. Структура сталне имовине Комисије за концесије Републике Српске на дан 31.12.2009. г. по набавним вриједностима је сљедећа:

• канцеларијски намјештај	27.096,72 КМ
• информатичка опрема	32.942,06 КМ
• опрема за пренос података и гласа	10.895,80 КМ
• канцеларијске машине	6.133,51 КМ
• превозна средства	90.869,58 КМ
• фотографска опрема	1.909,65 КМ
• уграђена опрема	12.037,00 КМ
• остала опрема	1.334,15 КМ
<u>Укупно (набавна вриједност)</u>	<u>183.218,47 КМ</u>
<u>Исправка вриједности (Амортизација)</u>	<u>92.792,88 КМ</u>
<u>Укупно основна средства (садашња вриједност)</u>	<u>90.425,59 КМ</u>

5.2. Плате и накнаде трошкова запослених

Трошкови плата и накнада трошкова за десет запослених у 2009. години, обрачунати су на основу Правилника о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске, на који је Влада Републике Српске дала сагласност, укупно износе 446.816,61 КМ.

5.2.1. Структура плата и накнада:

- плате у нето износу	287.505,49 КМ
- порези на плате	22.900,88 КМ
<u>- доприноси на плате</u>	<u>136.410,24 КМ</u>
Укупно:	446.816,61 КМ

У поређењу са 2008. годином, укупна издвајања за нето плате, порезе и доприносе су мања за 25.001,32 КМ или 5,6 %.

Осим плата, пореза и доприноса за стално запослене, вршено је плаћање на основу уговора за привремено ангажовање лица, као и накнада за превоз запослених.

Укупна плаћања за наведене намјене износила су у бруто износу 19.620,29, односно нето исплате 15.110,80 КМ, порези 1.043,41 КМ и доприноси 3.466,08 КМ.

5.2.2. Трошкови материјала и услуга:

Трошкови материјала и услуга у 2009. години износили су 168.360,01 КМ.

Структура трошкова материјала и услуга у 2009. години износи:

- трошкови смјештаја на службеном путу.....	7.648,57 КМ
- трошкови дневница за службени пут.....	3.974,00 КМ
- трошкови смјештаја на службеном путу у иностранству.....	28.701,55 КМ
- трошкови дневница службеног пута у иностранство.....	10.609,93 КМ
- коришћење властитог возила у службене сврхе.....	2.047,57 КМ
- трошкови комуникационих услуга.....	14.828,28 КМ
- трошкови осталог материјала.....	186,66 КМ
- трошкови материјала за чишћење.....	922,74 КМ
- трошкови такси.....	501,00 КМ
- трошкови комјутерског материјала.....	2.412,49 КМ
- трошкови канцеларијског материјала.....	10.864,03 КМ
- трошкови горива.....	21.665,53 КМ
- остали трошкови превоза.....	1.893,12 КМ
- трошкови закупа	4.550,60 КМ
- остали трошкови	175,00 КМ
- остале услуге оправке и одржавања.....	1.448,51 КМ
- услуге рачуноводства и ревизије	2.164,50 КМ
- трошкови оправке и одржавања возила.....	34.887,59 КМ
- трошкови платног промета.....	1.744,70 КМ
- осигурање возила.....	2.605,99 КМ
- регистрација возила.....	1.065,16 КМ
- услуге информисања.....	2.451,32 КМ
- трошкови репрезентације.....	7.262,17 КМ
- услуге стручног образовања.....	1.509,00 КМ
- стручна литература.....	2.215,00 КМ
- остале уговорене услуге.....	25,00 КМ
Укупно:	168.360,01 КМ

Укупни трошкови су скоро на истом нивоу као и 2008. години, а трошкови се углавном односе на дневнице, смјештај, канцеларијски материјал, трошкове горива, одржавање и комуникационо-телефонске трошкове.

5.2.3. Годишњи Извјештај о извршењу буџета

Као што је наведено у 2009. години Комисија је финансирана из буџетских средстава у износу од 607.290,00 КМ, односно буџетски приходи по том основу су 607.290,00 КМ, као и непорески приходи од 779,00 КМ.

Укупни расходи су 638.778,00, што показује да Комисија за концесије Републике Српске у 2009. години није имала довољно средстава за финансирање.

У Билансу успјеха исказан је мањак прихода над расходима у износу од 26.728,00 КМ. Када се на тај износ дода ПС жиро-рачуни благајне 31.12.2008. год. од 87.233,00 КМ, добије се износ од 60.505,00 КМ. Када се од тако добијеног износа одбију средства за набавку основних средстава од 3.980,94 КМ и исплаћене укалкулисане накнаде превоза за 12 мјесеци 2009. годину од 35,00 КМ, добије се износ од 56.488,66 КМ, што одговара резултату исказаном у Билансу стања (наведени износ се састојао из укалкулисаног ненаплативог прихода, који је дозначен у јануару 2010. године, као грант Владе за 12/2009. години 30.000,00, као и средстава на жиро рачуну од 26.489,00 и благајни од 519,46КМ).

Финансијски извјештаји Комисије су састављани у складу са Законом о рачуноводству, одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске и Упутством о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2009. годину.

У току обрачуноског периода од 01.01.2009. године до 31.12.2009. године примјењени су Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор, као и прописи из области пореске регулативе, као и разни прописи и упутства којима се уређује ова област.

Финансијски извјештаји са пратећом документацијом, као и потребни извјештаји и информације достављени су у законским роковима надлежним органима Републике Српске.

Комисија за концесије у посљедње три фискалне године је имала финансијски грант у идентичном износу.

Комисија се обратила захтјевом за додатна средства у износу од 219.895,10 КМ за 2010. годину, која су неопходна из сљедећих разлога:

Крајем 2009. године Народна скупштина Републике Српске је након проведене законске процедуре именовала 2 (два) нова члана Комисије, а почетком 2010. године, попуњено је упражњено радно мјесто секретара Комисије, што повлачи већа издвајања за плате и за материјалне трошкове у Комисији. Комисија је на приједлог Министарства индустрије, енергетике и развоја број:

05.1731-525/09 од 25.11.2009. године и у складу са чланом 10. став 2. Закона о концесијама, у радном односу задржала два члана Комисије из предходног мандата, на радном мјесту Стручног савјетника за контролу рада концесионара, до испуњења услова за старосну пензију, што такође утиче на веће материјалне трошкове у Комисији.

Такође, потребно је опремити 2 (двје) нове канцеларије са пратећим канцеларијским намјештајем, рачунарима и сл.

У овој години такође је потребно извршити набавку новог путничког возила за лакши рад на терену чланова Комисије и других запослених, те се очекује разумијевање и подршка за наведена средства и у Влади Републике Српске и у Народној скупштини Републике Српске.

Посебно се наглашава да Комисија за концесије нема средстава на рачуну, нити има других извора, да покрива ове издатке, те су јој потребна додатна буџетска средства за 2010. годину.

Годишњи обрачун Комисије за 2009. годину са билансом стања, билансом успјеха, билансом новчаних токова, Извјештај о извршењу буџета са подацима о обрачунатим платама, порезима и доприносима, Извјештај о капиталним трошковима и финансирању је достављен Министарству финансија Републике Српске, сектор Трезор у предвиђеном року, односно 15.02.2010. године.

Финансирање Комисије за 2010. годину уврштено је у буџет Републике Српске за 2010. годину, као грант Комисије у оквиру Генералног секретаријата Владе Републике Српске у износу од 670.000,00 КМ.

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

6.1. Сарадња са домаћим тијелима и институцијима у БиХ-значајнији послови, задаци и активности Комисије за концесије Републике Српске

Рад Комисије био је усмјерен на унапређење и успостављање сарадње са великим бројем надлежних институција у Републици Српској и Босни и Херцеговини, прије свега са готово свим ресорним министарствима Владе Републике Српске, стручним тијелима и службама Народне скупштине Републике Српске, руководећим структурама општина Републике Српске, Комисијом за концесије БиХ, затим Комисијом за концесије Федерације БиХ.

Одржан је и велики број састанака са домаћим и страним инвеститорима-концесионарима, на којима је од стране представника Комисије пружена стручна и административна подршка на реализацији закључених уговора о концесијама, те савјетодавна помоћ на провођењу Закона о концесијама.

Активности, послови и задаци на којима је Комисија била посебно ангажована током 2009. године, а односе се на сарадњу са домаћим надлежним институцијама, министарствима, општинама и концесионарима су:

- преговори, разговори, састанци и контакти са министарствима и компанијом STRABAG AG AUSTRIA на закључењу уговора о концесији и припреми уговора за лотове мреже аутопутева у Републици Српској;
- сарадња са министарствима на припреми Информације о проведеној контроли реализације додјелених уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана;
- сарадња са Министарством индустрије, енергетике и рударства на контроли реализације уговора о концесијама из минерално-сировинског комплекса;
- сарадња са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде на контроли реализације уговора о концесијама из области пољопривреде;
- сарадња са Министарством финансија око припреме за доношење Закона о јавно-приватном партнерству;
- сарадња са Министарством трговине и туризма око припреме Закона о бањама;
- рад представника Комисије у радној групи за измјене и допуне Закона о концесијама;
- сарадња са Комисијом за концесије БиХ и Комисијом за концесије Федерације БиХ на размјени искустава, усаглашавању законске регулативе и провођењу заједничких активности на реализацији започетих концесионих пројеката у складу са одлукама Владе Републике Српске (граничне МХЕ, итд.);

6.2. Сарадња са међународним институцијама и организацијама

Рад Комисије је био усмјерен и на успостављање, као и на унапређење сарадње са међународним организацијама са сједиштем у Републици Српској, као што су: делегација Европске комисије у БиХ, Свјетска банка, Канцеларија високог представника-ОХР-а, амбасаде многих европских земаља. Контакти са међународним организацијама и институцијама омогућили су размјену података, искустава и знања везаних за провођење концесионе политике у односу на свјетску и европску праксу и брже рјешавање отворених питања и проблема. Чланови и сарадници Комисије учествовали су и на семинарима и обукама у организацији Свјетске банке, које се односе на концесије и јавно-приватно партнерство.

Треба нагласити све контакте и састанке Комисије са представницима асоцијације СИГМА, заједничке иницијативе ОЕЦД и ЕУ земаља, у вези с припремом Прегледа стања концесија и јавно-приватног партнерства у БиХ, од стране ове организације. Активности и контакти су посебно интензивирани током 2009. године, за вријеме прикупљања података о концесијама и јавно-приватном партнерству у Републици Српској, од стране СИГМА асоцијације. Том приликом, Комисија је обезбједила да на састанцима са СИГМА асоцијацијом присуствује више представника Народне скупштине Републике Српске, министарстава Владе Републике Српске и концесионара. Након достављања нацрта Извјештаја СИГМА асоцијације, Комисија је у више наврата разматрала овај нацрт Извјештаја и сачинила примједбе на њега.

Суштина примједби, због којих Комисија није прихватила нацрт Извјештаја се огледа у следећем:

- Нацрт Извјештаја није реална слика активности у области концесија у Републици Српској;
- кроз читав Нацрт Извјештаја преовладава необјективност у приступу анализе концесија у оба ентитета у Босни и Херцеговини;
- Нацрт Извјештаја се суштински бави препорукама из области јавних набавки;
- Нацрт Извјештаја тенденциозно усмјерава активности на ниво БиХ и преферира кроз приједлоге мјера преношење надлежности из области концесија и јавно-приватног партнерства на ниво БиХ, на неуставан начин.

7. ПЛАН РАДА КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2010. ГОДИНИ

Основа за израду и доношење Програма рада Комисије за 2010. годину налази се у тексту Закона о концесијама, Документу о политици додјеле концесија, Економској политици за 2010. годину и Програму рада Владе Републике Српске за 2010. годину.

Програм рада Комисије за концесије Републике Српске у 2010. години садржи:

1. Поред одлука о давању сагласности за вођење преговора са понуђачима и за закључење уговора о концесији, Комисија ће посебну пажњу обратити на реализацију већих привредних пројеката:
 - активности везане за дефинисање уговора ЛОТ-ова мреже аутопутева и праћење реализације уговора о концесији са STRABAG-ом АГ Аустрија;
 - активности на припреми концесионог поступка за Термоелектрану Гацко 2;
 - активности у вези реализације Споразума о сарадњи између Републике Српске и Републике Србије, на искориштењу хидропотенцијала Средње Дрине, путем модела стратешког партнерства са Републиком Италијом;
 - активности у вези избора стратешког партнера на подручју Горње Дрине;
 - активности у вези припремних активности, укључујући иновирање постојеће документације, истраживање хидроенергетског потенцијала и израду студија економске оправданости, изградње хидроенергетских објеката Хидроенергетског система Горњи Хоризонти и ХЕ Дубровник II;
 - праћење реализације уговора о концесији за Рудник и Термоелектрану Добој;
 - праћење реализације уговора о концесији за МХЕ на ријеци Босни са компанијом TECHNOENERGY AS, Норвешка;
 - праћење реализације уговора о концесији за МХЕ на ријеци Бистрици са компанијом ХЕ БИСТРИЦА, д.о.о. Фоча;
 - реализацију Закључка Владе са сједнице од 30.12.2008. године о проблематици изградње малих хидроелектрана у Републици Српској;
 - додјеле концесија за коришћење пољопривредног земљишта;
 - учешће у припреми концесионог поступка за Рудник жељезне руде у Приједору,
 - стручна помоћ и подршка Комисије општини Бијељина у припреми и провођењу пројекта изградње топловода и дистрибуције природног гаса на њеној територији.
2. Посебне активности ће се водити на провођењу концесионог поступка за све кориснике предмета концесија, који користе природна богатства и јавно добро на основу ранијих рјешења о праву на експлоатацију, као што су: рудници, хидроенергетски системи, експлоатација пијеска и шљунка из корита ријека, рибњаци, ловишта, базени за спортско-рекреативне потребе и други.

3. Планирају се активности на пољу остваривања концесионе политике у другим областима као што су: водопривреда и шумарство, туризам, саобраћај и везе, урбанизам и грађевинарство, здравствене услуге, област игара на срећу и друго, посебно у области додјеле концесија у јавном линијском превозу.
4. Комисија ће у складу са Законом о концесијама вршити провјеру и надзор рада концесионара. Нарочито ће се обратити пажња на уплате концесионих накнада, за шта ће се интензивирати сарадња са Инспекторатом Републике Српске и Пореском управом Републике Српске.
5. У сарадњи са Владом Републике Српске усагласиће се нови приоритети за додјелу концесија за период 2009.-2014. година и припремиће се дорада/измјена и допуна Документа о политици додјеле концесија, који ће се након тога упутити на усвајање Народној скупштини Републике Српске.

8. ЗАКЉУЧАК

Најзначајнији резултати рада Комисије у току 2009. године, који се односе на примјену Закона о концесијама, могу се укратко представити у сљедећим ставкама:

1. Активности и учешће Комисије на закључењу и реализацији уговора о концесији:
 - за изградњу и коришћење „Термоелектране Станари“ д.о.о. Добој, са компанијом EFT-a GROUP d.o.o. Станари, Добој;
 - за изградњу и коришћење мреже аутопутева у Републици Српској, са компанијом STRABAG AG Аустрија;
 - за изградњу и коришћење малих хидроелектрана на ријеци Босни са компанијом TECHNOENERGY AS, Норвешка;
 - за изградњу и кориштење ХЕ „Улог“, на ријеци Неретви.Закључивањем и реализацијом ових уговора о концесији, са признатим страним компанијама створен је позитиван амбијент за наредне инвестиције, у виду концесионих улагања у кључним секторима и потенцијалима са којима Република Српска располаже, као што су: енергетика, ријеке и воде, шуме и шумско богатство, туризам итд. Започети пројекти утицаће на бржи економски развој Републике Српске у годинама које долазе, те на отварање нових радних мјеста и стварање амбијента за квалитетније животне услове становништва на овом простору.
2. Активности и учешће Комисије у изради и примјени законске регулативе из области концесија, кроз припрему Закона о измјенама и допунама Закона о концесијама, подзаконских аката Комисије, као што је Правилник о преносу уговора о концесији и/или промјени структуре власништва, те усклађивање осталих закона са Законом о концесијама, нпр. Закон о бањама. Рад на законској регулативи из области концесија, као и њено усаглашавање са европским директивама из предметне области, доприноси успостављању јединственог економског простора Републике Српске и европске заједнице, у коме се предузећа брже и сигурније одлучју за инвестиције и улагања, што треба да резултира наредним позитивним економским ефектима.
3. Приход на име уплата од концесионе накнаде у Буџету Републике Српске у 2009. години, износио је **15.280.413,00 КМ**.
Овом приходом треба додати индиректне ефекте закључења уговора о концесијама и рада концесионих предузећа који се огледају у новом запошљавању радника, приходима од плата и доприноса, затим директним и индиректним приходима од пореза које плаћају концесиона предузећа.
Изнесени подаци говоре у прилог чињеници да су ефекти реализације уговора о концесији све изражајнији у виду пораста прихода у Буџету Републике Српске, те да ће се овај тренд наставити и у наредним годинама, кроз реализацију потписаних уговора.

Комисија сматра да би сљедеће активности биле од кључног значаја за наставак рада на унапређењу концесионе политике у Републици Српској и стварању претпоставки за нова концесиона улагања:

- а) Наставак рада на унапређењу, усаглашавању и усвајању законске регулативе из области концесија, јавно-приватног партнерства и јавних набавки у Републици Српској, што ће утицати на формирање законског оквира, који је прилагођен европској пракси инвестирања и улагања од стране јавног и приватног сектора;
- б) У складу са Упутством о процјени постојања јавног интереса неопходно је да ресорна министарства у поступку рјешавања концесионих захтјева интензивирају контакте са локалним заједницама, како би ове биле благовремено информисане, а све у циљу бржег и ефикаснијег поступка издавања дозвола потребних за реализацију уговора о концесији.
Веома је важно убрзати процедуре издавања разних сагласности и докумената како на локалном тако и на нивоу министарстава, што треба да допринесе бржем и ефикаснијем испуњавању обавезе Владе Републике Српске, односно ресорног министарства-Концедента из уговора о концесији, у смислу помоћи око прибављања сагласности, дозвола и одобрења.
- в) У наредном периоду концесиона дјелатност би се требала проширити на области које до сада нису биле довољно заступљене у процесу додјеле концесија, односно предмете концесија дефинисане Законом о концесијама као што су: ловство, рибарство, експлоатација шљунка и пијеска, коришћење језера, ријека, ријечних обала, уређење корита ријека поготово ријеке Саве, грађевинског земљишта, јавног превоза лица и роба, телекомуникација, културно-историјских споменика, туризма и друго. Овдје је важно истаћи потребу интензивирања веће сарадње са Инспекторатом Републике Српске како би они у својим редовним активностима указали на неодрживост разних рјешења о коришћењу и експлоатацији природних богатстава и јавних добара, што све треба да резултира покретањем нових концесионих поступака.

Комисија за концесије ће заједно са Министарством финансија, те другим ресорним министарствима радити на развоју и провођењу пројеката јавно-приватног партнерства, унапређењу законског оквира за ове пројекте, едукацији и стручној подршци за јавно-приватно партнерство, надзору и контроли над пројектима јавно-приватног партнерства, те успостављању јединствене праксе за јавно-приватно партнерство у Републици Српској итд.

Сумирајући наведене активности исказане у Извјештају о раду за 2009. годину Комисија је мишљења да је њен рад био на добром путу реализације одредби Закона о концесијама и Документа о политици додјеле концесија. Комисија сматра да ће уз помоћ Владе Републике Српске и Народне скупштине Републике Српске рад у области концесионарства бити још више унапређен, те због тога предлажемо Влади Републике Српске да Извјештај о раду Комисије за концесије за период 01.01.-31.12.2009. годину размотри и упути Народној скупштини Републике Српске на усвајање.

Предсједник Комисије

Предраг Ашкрабић

Број: 01-277/10

Датум: 30.04.2010.год